

HET HEILIG EVANGELIE

NAAR de beschrijving van

MARCUS

1

Johannes de Dooper:

- 1 Het begin des Evangelies van JEZUS CHRISTUS den Zoon Gods.
2 Gelijk geschreven is in de Profeten:
"Zie,
Ik zend mijnen Engel voor uw aangezicht,
die uwen weg voor u henen bereiden zal;
3 de stem des roependen in de woestijn:
"Bereidt den weg des HEEREN,
maakt Zijne paden recht."
4 Johannes was doopende in de woestijn
en predikende den doop der bekeering
tot vergeving der zonden.
5 En al het Joodsche land ging tot hem uit
en die van Jeruzalem,
en werden allen van hem gedoopt in de rivier den Jordaan,
belijdende hunne zonden.
6 En Johannes was gekleed met kemelshaar
en met eenen lederen gordel om zijne lendenen
en at sprinkhanen en wilden honing.
7 En hij predikte,
zeggende:
"Na mij komt Die sterker is dan ik,
Wien ik niet waardig ben nederbukkende
den riem Zijner schoenen te ontbinden.
8 Ik heb ulieden wel gedoopt met water,
maar Hij zal u doopen met den Heiligen Geest."

Jezus gedoopt en verzocht:

- 9 En het geschiedde in die dagen,
dat Jezus kwam van Nazaret,
gelegen in Galiléa,
en werd van Johannes gedoopt in den Jordaan.
10 En terstond als hij uit het water opklom,
zag hij de hemelen opengaan
en den Geest gelijk eene duif op Hem nederdalen.
11 En daar geschiedde eene stem uit de hemelen:
"Gij zijt Mijn geliefde Zoon,
in denwelken Ik Mijn welbehagen heb."
12 En terstond dreef Hem de Geest uit in de woestijn.
13 En Hij was aldaar in de woestijn veertig dagen,
verzocht van den satan,
en was bij de wilde gedierten,
en de Engelen dienden Hem.

Jezus' prediking en eerste discipelen:

- 14 En nadat Johannes overgeleverd was,
kwam Jezus in Galiléa,
predikende het Evangelie van het Koninkrijk Gods,
15 en zeggende:
"De tijd is vervuld

en het Koninkrijk Gods nabij gekomen:
bekeert u
en gelooft het Evangelie."
16 En wandelende bij de Galileesche zee,
zag hij Simon en Andréas zijnen broeder,
werpende het net in de zee
(want zij waren visschers);
17 en Jezus zeide tot hen:
"Volgt Mij na
en Ik zal maken,
dat gij visschers der menschen zult worden."
18 En zij terstond hunne netten verlatende,
zijn Hem gevolgd.
19 En vandaar een weinig voortgegaan zijnde,
zag hij Jacobus den *zoon* van Zebedeüs,
en Johannes zijnen broeder,
en hen in het schip hunne netten vermakende;
20 en terstond riep Hij hen,
en zij latende hunnen vader Zebedeüs in het schip
met de huurlingen,
zijn Hem nagevolgd.

In de synagoge te Kapernaüm:

21 En zij kwamen binnen Kapernaüm;
en terstond op den sabbatdag in de synagoge gegaan zijnde,
leerde Hij.
22 En zij stonden verslagen over Zijne leer;
want Hij leerde hen als machthebbende
en niet als de Schriftgeleerden.
23 En daar was in hunne synagogen een mensch
met eenen onreinen geest,
en hij riep uit,
24 zeggende:
"Laaf af,
wat hebben wij met U *te doen*,
Gij Jezus Nazarener?
Zijt Gij gekomen om ons te verderven?
Ik ken U wie Gij zijt,
namelijk de Heilige Gods."
25 En Jezus bestrafte hem,
zeggende:
"Zwijg stil
en ga uit van hem."
26 En de onreine geest hem scheurende
en roepende met eene groote stem,
ging uit van hem.
27 En zij werden allen verbaasd,
zoodat zij onder elkander vraagden,
zeggende:
"Wat is dit?
Wat nieuwe leer is deze,
dat Hij met macht ook den onreinen geesten gebiedt
en zij Hem gehoorzaam zijn!"
28 En Zijn gerucht ging terstond uit
in het geheele omliggende land van Galiléa.

In het huis van Petrus:

29 En van stonde aan uit de synagoge gegaan zijnde,

- kwamen zij in het huis van Simon en Andréas,
met Jacobus en Johannes.
- 30 En Simons vrouws moeder lag met de koorts;
en terstond zeiden zij Hem van haar.
- 31 En Hij tot haar gaande
vatte hare hand
en richtte ze op;
en terstond verliet haar de koorts,
en zij diende hen.
- 32 Als het nu avond geworden was,
toen de zon onderging,
brachten ze tot Hem allen,
die kwalijk gesteld
en van den duivel bezeten waren.
- 33 En de geheele stad was bijéénvergaderd omtrent de deur.
- 34 En Hij genas er velen,
die door verscheiden ziekten kwalijk gesteld waren
en wierp vele duivelen uit
en liet den duivelen niet toe te spreken,
omdat zij Hem kenden.

Jezus trekt door Galiléa:

- 35 En 's morgens vroeg,
als het nog diep in den nacht was,
opgestaan zijnde
ging Hij uit
en ging henen in eene woeste plaats
en bad aldaar.
- 36 En Simon en die met Hem waren
zijn Hem nagevolgd.
- 37 En zij Hem gevonden hebbende,
zeiden tot Hem:
"Zij zoeken U allen."
- 38 En Hij zeide tot hen:
"Laat ons in de bijliggende vlekken gaan,
opdat Ik ook dáár predike;
want daartoe ben Ik uitgegaan."
- 39 En Hij predikte in hunne synagogen,
door geheel Galiléa,
en wierp de duivelen uit.

Een melaatsche gereinigd:

- 40 En tot Hem kwam een melaatsche,
biddende Hem
en vallende voor Hem op de knieën,
en tot Hem zeggende:
"Indien Gij wilt,
Gij kunt mij reinigen."
- 41 En Jezus met barmhartigheid innerlijk bewogen zijnde,
strekte de hand uit
en raakte hem aan,
en zeide tot hem:
"Ik wil,
word gereinigd."
- 42 En als Hij *dit* gezegd had,
ging de melaatschheid terstond van hem,
en hij werd gereinigd.
- 43 En als Hij hem strengelijk verboden had,

- 44 deed Hij hem terstond van Zich gaan,
en zeide tot hem:
"Zie
dat gij niemand iets zegt;
maar ga henen
en vertoon uzelf den priester
en offer voor uwe reiniging hetgeen Mozes geboden heeft,
hun tot een getuigenis."
45 Maar Hij uitgegaan zijnde begon vele dingen te verkondigen
en dat woord te verbreiden,
alzoó dat Hij niet meer openlijk in de stad kon komen,
maar was buiten in de woeste plaatsen,
en zij kwamen tot Hem van alle kanten.

2

Een verlamde te Kapernaüm genezen:

- 1 En na *sommige* dagen is Hij wederom binnen Kapernaüm gekomen.
En het werd gehoord,
dat Hij in huis was;
2 en terstond vergaderden *daar* velen,
alzoó dat ook zelfs de *plaatsen* omtrent de deur
hen niet meer konden bevatten;
en Hij sprak het woord tot hen.
3 En daar kwamen *sommigen* tot Hem,
brengende eenen geraakte,
die van vier gedragen werd.
4 En niet kunnende tot Hem genaken wegens de schare,
ontdekten zij het dak waar Hij was;
en *dat* opengebroken hebbende,
lieten zij het beddeken neder
daar de geraakte op lag.
5 En Jezus hun geloof ziende,
zeide tot den geraakte:
"Zoon, uwe zonden zijn u vergeven."
6 En sommigen van de Schriftgeleerden zaten aldaar,
en overdachten in hunne harten:
7 "Wat spreekt deze aldus *Godslasteringen*?
Wie kan de zonden vergeven dan alleen God?"
8 En Jezus terstond in Zijnen geest bekennde,
dat zij alzóó in zichzelf overdachten,
zeide tot hen:
"Wat overdenkt gij deze dingen in uwe harten?
9 Wat is lichter,
te zeggen tot den geraakte:
'De zonden zijn u vergeven',
of te zeggen:
'Sta op
en neem uw beddeken op
en wandel?'
10 Doch opdat gij moogt weten,
dat de Zoon des menschen macht heeft
om de zonden op de aarde te vergeven
(zeide hij tot den geraakte):
11 Ik zeg u,
sta op
en neem uw bed op,
en ga henen naar uw huis."

12 En terstond stond hij op,
en het bed opgenomen hebbende,
ging hij uit in aller tegenwoordigheid;
zoodat zij zich allen ontzettekeden
en verheerlijkten God,
zeggende:
"Wij hebben nooit zulks gezien."

Levi geroepen:

13 En Hij ging wederom uit naar de zee;
en de geheele schare kwam tot Hem,
en Hij leerde ze.
14 En voorbijgaande,
zag hij Levi *den zoon* van Alfeüs zitten in het tolhuis,
en zeide tot hem:
"Volg Mij."
En hij opstaande volgde Hem.
15 En het geschiedde
als Hij aanzat in deszelfs huis,
dat ook vele tollenaars en zondaren aanzaten
met Jezus en Zijne discipelen:
want zij waren velen,
en waren Hem gevolgd.
16 En de Schriftgeleerden en de Farizeërs,
ziende Hem eten met de tollenaars en zondaren,
zeiden tot Zijne discipelen:
"Wat is 't, dat Hij met de tollenaars en zondaren eet en drinkt?"
17 En Jezus *dat* hoorende,
zeide tot hen:
"Die gezond zijn
hebben den medicijnmeester niet van noode,
maar die ziek zijn.
Ik ben niet gekomen om te roepen rechtvaardigen,
maar zondaren tot bekeering."

Waarom vasten?

18 En de discipelen van Johannes en van de Farizeërs vastten:
en zij kwamen
en zeiden tot Hem:
"Waarom vasten de discipelen van Johannes en van de Farizeërs,
en Uwe discipelen vasten niet?"
19 En Jezus zeide tot hen:
"Kunnen ook de bruiloftskinderen vasten,
terwijl de bruidegom bij hen is?
Zoo lange tijd zij den bruidegom bij zich hebben,
kunnen zij niet vasten;
20 maar de dagen zullen komen,
wanneer de bruidegom van hen zal weggenomen zijn,
en alsdan zullen zij vasten in die dagen.
21 En niemand naait eenen lap ongevold laken
op een oud kleed;
anders scheurt deszelfs nieuwe aangenaaide lap
iets af van het oude *kleed*,
en daar wordt een erger scheur.
22 En niemand doet nieuwen wijn in oude *lederen* zakken;
anders doet de nieuwe wijn de *lederen* zakken bersten,
en de wijn wordt uitgestort,
en de *lederen* zakken verderven;

maar nieuwen wijn moet men in nieuwe zakken doen."

Jezus en de sabbat:

- 23 En het geschiedde,
dat Hij op eenen sabbatdag door het gezaaide ging,
en Zijne discipelen begonnen, al gaande, aren te plukken.
- 24 En de Farizeërs zeiden tot Hem:
"Zie,
waarom doen zij op den sabbatdag wat niet geoorloofd is?"
- 25 En Hij zeide tot hen:
"Hebt gij nooit gelezen wat David gedaan heeft,
als hij nood had
en hem hongerde
en dengenen, die met hem *waren*?"
- 26 Hoe hij ingegaan is in het huis Gods
ten tijde van Abjathar den hogepriester
en de toonbrooden gegeten heeft,
die het niemand geoorloofd is te eten dan den priesteren
en ook gegeven heeft dengenen die met Hem waren?"
- 27 En Hij zeide tot hen:
"De sabbat is gemaakt om den mensch,
niet de mensch om den sabbat:
zoo is dan de Zoon des menschen een Heer ook van den sabbat."

3

- 1 En Hij ging wederom in de synagoge.
En aldaar was een mensch hebbende eene verdorde hand;
- 2 en zij namen Hem waar,
of Hij op den sabbat Hem genezen zoude,
opdat zij Hem beschuldigen mochten.
- 3 En Hij zeide tot den mensch, die de verdorde hand had:
"Sta op in het midden."
- 4 En Hij zeide tot hen:
"Is het geoorloofd op sabbatdagen goed te doen
of kwaad te doen:
eenen mensch te behouden
of te dooden?"
En zij zwegen stil.
- 5 En als Hij hen met toorn rondom aangezien had,
metéén bedroefd zijnde over de verharding van hun hart,
zeide Hij tot den mensch:
"Strek uwe hand uit";
en hij strekte ze uit
en zijne hand werd hersteld,
gezond gelijk de andere.
- 6 En de Farizeërs uitgegaan zijnde,
hebben terstond met de Herodianen te zamen raad gehouden tegen Hem,
hoe zij Hem zouden dooden.

De twaalf worden uitgekozen:

- 7 En Jezus vertrok met Zijne discipelen naar de zee,
en Hem volgde eene groote menigte van Galiléa en van Judéa,
8 en van Jeruzalem en van Iduméa,
en van over den Jordaän;
en die *van* omtrent Tyrus en Sidon,
eene groote menigte,
gehoord hebbende hoe groote dingen Hij deed,

kwamen tot Hem.
9 En Hij zeide tot Zijne discipelen,
dat een scheepken steeds omtrent Hem blijven zoude om der schare wil,
opdat zij Hem niet zouden verdringen;
10 want Hij had er velen genezen,
alzo dat alle degenen, die *eenige* kwalen hadden, Hem overvielen,
opdat zij Hem mochten aanraken.
11 En de onreine geesten,
als zij Hem zagen,
vielen voor Hem neder
en riepen,
zeggende:
"Gij zijt de Zoon Gods."
12 En Hij gebood hen scherpelijk,
dat zij Hem niet zouden openbaar maken.
13 En Hij klom op den berg
en riep tot Zich die Hij wilde;
en zij kwamen tot Hem.
14 En Hij stelde er twaalf,
opdat zij met Hem zouden zijn
en opdat Hij dezelve zoude uitzenden om te prediken,
15 en om macht te hebben de ziekten te genezen
en de duivelen uit te werpen.
16 En Simon gaf Hij den *toenaam* Petrus;
17 en Jacobus den *zoon* van Zebedeüs,
en Johannes den broeder van Jacobus,
en gaf hun *toenamen* Boanerges, 't welk is, zonen des donders;
18 en Andréas,
en Filippus,
en Bartholomeüs,
en Mattheüs,
en Thomas,
en Jacobus den *zoon* van Alfeüs,
en Thaddeüs,
en Simon Kananites,
19 en Judas Iskariot, die Hem ook verraden heeft.

Het oordeel der bloedverwanten en der Schriftgeleerden:

20 En zij kwamen in huis,
en daar vergaderde wederom eene schare,
alzo dat zij ook zelfs niet konden brood eten.
21 En als degenen, die Hem bestonden,
dit hoorden,
gingen zij uit om Hem vast te houden;
want zij zeiden:
"Hij is buiten Zijne zinnen."
22 En de Schriftgeleerden, die van Jeruzalem gekomen waren, zeiden:
"Hij heeft Beëlzebul,
en door den overste der duivelen werpt Hij de duivelen uit."
23 En hen tot zich geroepen hebbende,
zeide Hij tot hen in gelijkenissen:
"Hoe kan de satan den satan uitwerpen?
24 En indien een koninkrijk tegen zichzelf verdeeld is,
zoo kan dat koninkrijk niet bestaan;
25 en indien een huis tegen zichzelf verdeeld is,
zoo kan dat huis niet bestaan;
26 en indien de satan tegen zichzelf opstaat
en verdeeld is,

zoo kan hij niet bestaan,
maar heeft een einde.
27 Daar kan niemand in het huis eens sterken ingaan
en zijne vaten ontrooven,
indien hij niet eerst den sterke bindt;
en alsdàn zal hij zijn huis berooven.
28 Voorwaar, Ik zeg u,
dat alle de zonden den kinderen der menschen zullen vergeven worden,
en allerlei lasteringen waarmede zij zullen gelasterd hebben;
29 maar zoo wie gelasterd zal hebben tegen den Heiligen Geest,
die heeft geene vergeving in eeuwigheid,
maar hij is schuldig des eeuwigen oordeels."
30 Want zij zeiden:
"Hij heeft een onreine geest."
31 Zoo kwamen dan Zijne broeders
en Zijne Moeder,
en buiten staande zonden zij tot Hem
en riepen Hem.
32 En de schare zat rondom Hem;
en zij zeiden tot Hem:
"Zie,
uwe Moeder
en uwe broeders daar buiten zoeken U."
33 En Hij antwoordde hun,
zeggende:
"Wie is Mijne moeder
of Mijne broeders?"
34 En rondom overzien hebbende die òm Hem zaten,
zeide hij:
"Zie,
Mijne moeder
en Mijne broeders.
35 Want zoo wie den wil Gods doet,
die is Mijn broeder
en Mijn zuster
en moeder."

4

De gelijkenis van het zaad:

1 En Hij begon wederom te leeren omtrent de zee;
en daar vergaderden eene groote schare bij Hem,
alzo dat Hij in het schip gegaan zijnde nederzat op de zee;
en de geheele schare was op het land aan de zee.
2 En Hij leerde hun vele dingen door gelijkenissen,
en Hij zeide in Zijne leering tot hen:
3 "Hoort toe.
Zie, een zaaier ging uit om te zaaien.
4 En het geschiedde in het zaaien,
dat het ééne *deel van het zaad* viel bij den weg;
en de vogelen des hemels kwamen
en aten het op.
5 En het andere viel op het steenachtige,
waar het niet veel aarde had,
en ging terstond op,
omdat het geen diepte van aarde had;
6 maar als de zon opgegaan was,
zoo is het verbrand geworden,

- en omdat het geen wortel had,
zoo is het verdord.
- 7 En het andere viel in de doornen,
en de doornen wiessen op
en verstikten hetzelve,
en het gaf geen vrucht.
- 8 En het andere viel in de goede aarde,
en gaf vrucht,
die opging
en wies,
en het ééne droeg dertig-
en het andere zestig-,
en het andere honderd-*voud*."
- 9 En Hij zeide tot hen:
"Wie ooren heeft om te hooren,
die hoore."
- 10 En als Hij nu alleen was,
vraagden Hem degenen, die omtrent Hem waren,
met de twaalve,
naar de gelijkenis.
- 11 En Hij zeide tot hen:
"Het is u gegeven te verstaan de verborgenheid van het Koninkrijk Gods;
maar dengenen, die buiten zijn, geschieden alle deze dingen door gelijkenissen,
opdat zij ziende zien en niet bemerken,
en hoorende hooren en niet verstaan,
opdat zij zich niet te eeniger tijd bekeeren
en hun de zonden vergeven worden."
- 12 En Hij zeide tot hen:
"Weet gij deze gelijkenis niet,
en hoe zult gij alle de gelijkenissen verstaan?"
- 14 De zaaier *is die* het woord zaait.
- 15 En deze zijn die bij den weg *bezaaid worden*,
waarin het woord gezaaid wordt,
en als zij het gehoord hebben,
zoo komt de satan terstond
en neemt het woord weg,
hetwelk in hunne harten gezaaid was.
- 16 En deze zijn desgelijks die op de steenachtige *plaatsen* bezaaid worden,
welke als zij het woord gehoord hebben,
terstond hetzelve met vreugde ontvangen,
en hebben geenen wortel in zichzelf,
- 17 maar zijn voor eenen tijd;
daarna als verdrukking of vervolging komt om des woords wil,
zoo worden zij terstond geërgerd.
- 18 En deze zijn die in de doornen bezaaid worden,
namelijk degenen die het woord hooren,
en de zorgvuldigheden dezer wereld
en de verleiding des rijkdoms
en de begeerlijkheden omtrent de andere dingen inkomende,
verstikken het woord,
en het wordt onvruchtbaar.
- 19 En deze zijn die in de goede aarde bezaaid zijn,
welke het woord hooren
en aannemen,
en dragen vruchten,
het ééne dertig-,
en het andere zestig-,
en het andere honderd-*voud*."

- 21 En Hij zeide tot hen:
"Komt ook de kaars,
opdat zij onder de korenmaat
of onder het bed gezet worde?
Is 't niet,
opdat zij op den kandelaar gezet worde?"
- 22 Want daar is niets verborgen,
dat niet geopenbaard zal worden,
en daar is niets geschied *om* verborgen *te zijn*,
maar opdat het in 't openbaar zoude komen.
- 23 Zoo iemand ooren heeft om te hooren,
die hoore."

Hoe het gaat in het Koninkrijk Gods:

- 24 En Hij zeide tot hen:
"Ziet wàt gij hoort.
Met wat maat gij meet zal u gemeten worden,
en u die hoort zal *meer* toegelegd worden.
- 25 Want zoo wie heeft, dien zal gegeven worden;
en wie niet heeft, van dien zal genomen worden ook dat hij heeft."
- 26 En Hij zeide:
"Alzóó is het Koninkrijk Gods,
alsof een mensch het zaad in de aarde wierp,
27 en *voorts* sliep
en opstond, nacht en dag,
en het zaad uitsproot
en lang werd,
dat hij zelf niet wist hoe;
28 want de aarde brengt vanzelf vrucht voort:
eerst het kruid,
daarna de aar,
daarna het volle koren in de aar.
- 29 En als de vrucht *zich* voordoet,
terstond zendt hij de sikkel daarin,
omdat de oogst *dáár* is."
- 30 En Hij zeide:
"Waarbij zullen wij het Koninkrijk Gods vergelijken,
of met wat gelijkenis zullen wij hetzelfde gelijken?"
- 31 *Namelijk* bij een mosterdzaad,
hetwelk wanneer het in de aarde gezaaid wordt,
het minste is van alle de zaden,
die op de aarde *zijn*;
32 en wanneer het gezaaid is,
gaat het op
en wordt het meeste van alle de moeskruiden,
en maakt groote takken,
alzoó dat de vogelen des hemels onder Zijne schaduw kunnen nestelen."
- 33 En door vele zulke gelijkenissen sprak Hij tot hen het woord,
naardat zij het hooren konden;
34 en zonder gelijkenis sprak Hij tot hen niet,
maar Hij verklaarde alles Zijne discipelen in 't bijzonder.

De storm op zee:

- 35 En op dien dag,
als 't nu avond geworden was,
zeide Hij tot hen:
"Laat ons overvaren aan de andere zijde."
36 En zij de schare gelaten hebbende,

namen Hem mede,
gelijk Hij in het schip was;
en daar waren nog andere scheepkens met Hem.
37 En daar werd een groote storm van wind
en de baren sloegen over in het schip,
alzo dat het nu vol werd.
38 En Hij was in het schip slapende op een oorkussen
en zij wekten Hem op
en zeiden tot Hem:
"Meester, bekommert het u niet,
dat wij vergaan?"
39 En Hij opgewekt zijnde
bestrafte den wind,
en zeide tot de zee:
"Zwijg,
wees stil":
en de wind ging liggen
en daar werd groote stilte.
40 En Hij zeide tot hen:
"Wat zijt gij zoo vreesachtig?
Hoe hebt gij geen geloof?"
41 En zij vreesden Hem met groote vreeze
en zeiden tot elkander:
"Wie is toch Deze,
dat ook de wind en de zee Hem gehoorzaam zijn."

5

Een bezetene genezen:

1 En zij kwamen over op de andere zijde der zee,
in het land der Gadarenen.
2 En als Hij uit het schip gegaan was,
terstond ontmoette Hem uit de graven een mensch met eenen onreinen geest;
3 dewelke *zijne* woning in de graven had,
en niemand kon hem binden,
ook zelfs niet met ketenen;
4 want hij was menigmaal met boeien en ketenen gebonden geweest,
en de ketenen waren van hem in stukken getrokken
en de boeien verbrijzeld,
en niemand was machtig om hem te temmen;
5 en hij was altijd, nacht en dag,
op de bergen en in de graven,
roepende
en slaande zichzelf met steenen.
6 Als hij nu Jezus van verre zag,
liep hij *toe*
en aanbad Hem;
7 en met eene groote stem roepende,
zeide hij:
"Wat heb ik met u *te doen*,
Jezus,
gij Zoon Gods des Allerhoogsten?
Ik bezweer u bij God,
dat Gij mij niet pijnigt."
8 (Want Hij zeide tot hem:
"Gij onreine geest,
ga uit van den mensch.")
9 En Hij vraagde hem:

- "Welke is uw naam?"
En hij antwoordde,
zeggende:
"Mijn naam is Legio,
want wij zijn velen."
10 En hij bad Hem zeer,
dat Hij hem buiten dat land niet wegzond.
11 En aldaar aan de bergen was eene groote kudde zwijnen weidende;
12 en alle de duivelen baden Hem,
zeggende:
"Zendt ons in de zwijnen,
opdat wij in dezelve mogen varen."
13 En Jezus liet het hun terstond toe.
En de onreine geesten uitgevaren zijnde,
voeren in de zwijnen;
en de kudde stortte van de steilte af in de zee,
(daar waren er nu omtrent tweeduizend)
en versmoorden in de zee.
14 En die de zwijnen weidden,
zijn gevlucht
en boodschappen *zulks* in de stad
en op het land;
en zij gingen uit om te zien wat het was,
dat er geschied was.
15 En zij kwamen tot Jezus
en zagen den bezetene zittende
en gekleed
en wèl bij zijn verstand,
namelijk die het legioen gehad had;
en zij werden bevreesd.
16 En die het gezien hadden,
vertelden hun wat den bezetene geschied was
en *ook* van de zwijnen.
17 En zij begonnen Hem te bidden,
dat Hij van hunne landpalen wegging.
18 En als Hij in het schip ging,
bad Hem degene, die bezeten was geweest,
dat Hij met hem mocht zijn.
19 Doch Jezus liet hem *dat* niet toe,
maar zeide tot hem:
"Ga henen naar uw huis tot de uwen,
en boodschap hun wat groote dingen u de Heere gedaan heeft,
en *hoe* Hij zich uwer ontfermt heeft.
20 En hij ging henen
en begon te verkondigen in 't land van Decapolis
wat groote dingen hem Jezus gedaan had;
en zij verwonderden zich allen.

Het dochtertje van Jäirus en de kranke vrouw:

- 21 En als Jezus wederom in het schip overgevaren was aan de andere zijde,
vergaderde eene groote schare bij Hem;
en Hij was bij de zee.
22 En zie,
daar kwam een van de oversten der synagoge,
met name Jäirus:
en Hem ziende
viel hij aan Zijne voeten,
23 en bad Hem zeer,

zeggende:
 "Mijn dochterken is in haar uiterste;
ik bid u dat gij komt
 en de handen op haar legt,
 opdat zij behouden worde
 en zij zal leven."
 24 En Hij ging met hem,
 en eene groote schare volgde Hem
 en zij verdrongen Hem.
 25 En eene zekere vrouw,
 die twaalf jaren den vloed des bloeds gehad had,
 26 en veel geleden had van vele medicijnmeesters,
 en al het hare *daaraan* ten koste gelegd
 en geen baat gevonden had,
 maar met welke het veeleer erger geworden was,
 27 *deze* van Jezus hoorende,
 kwam onder de schare van achteren
 en raakte Zijn kleed aan;
 28 want zij zeide:
 "Indien ik maar Zijne kleederen mag aanraken,
 ik zal gezond worden."
 29 En terstond is de fontein haars bloeds opgedroogd,
 en zij gevoelde aan haar lichaam,
 dat zij van die kwaal genezen was.
 30 En terstond Jezus bekennde in Zichzelven de kracht,
 die van Hem uitgegaan was,
 keerde zich om in de schare
 en zeide:
 "Wie heeft Mijne kleederen aangeraakt?"
 31 En Zijne discipelen zeiden tot Hem:
 "Gij ziet dat de schare u verdringt,
 en zegt Gij:
 'Wie heeft Mij aangeraakt?'"
 32 En Hij zag rondom,
 om haar te zien,
 die dat gedaan had.
 33 En de vrouw vreezende
 en bevende,
 wetende wat aan haar geschied was,
 kwam
 en viel voor Hem neder
 en zeide Hem al de waarheid.
 34 En Hij zeide tot haar:
 "Dochter, uw geloof heeft u behouden;
 ga henen in vrede
 en wees genezen van deze uwe kwaal."
 35 Terwijl Hij nog sprak,
 kwamen *eenigen* van *het huis* van den overste der synagoge,
 zeggende:
 "Uwe dochter is gestorven,
 wat zijt gij den Meester nog moeielijk?"
 36 En Jezus terstond gehoord hebbende het woord,
 dat er gesproken werd,
 zeide tot den overste der synagoge:
 "Vrees niet,
 geloof alleenlijk."
 37 En Hij liet niemand toe Hem te volgen
 dan Petrus

en Jacobus
en Johannes, den broeder van Jacobus,
38 en kwam in het huis van den overste der synagoge,
en zag de beroerte *en degenen* die zeer weenden
en huilden;
39 en ingegaan zijnde
zeide Hij tot hen:
"Wat maakt gij beroerte
en *wat* weent gij?
Het kind is niet gestorven,
maar het slaapt."
40 En zij belachten Hem;
maar Hij, als ze Hij allen had uitgedreven,
nam bij Zich den vader en de moeder des kinds
en degenen die met Hem *waren*,
en ging binnen waar het kind lag.
41 En Hij vatte de hand des kinds,
en zeide tot haar:
"Talitha kumi",
't welk is overgezet zijnde:
"Gij dochterken, (Ik zeg u) sta op."
42 En terstond stond het dochterken op
en wandelde;
want het was twaalf jaren *oud*;
en zij ontzettekeden zich met groote ontzetting.
43 En Hij gebod hun zeer,
dat niemand dat zoude weten,
en zeide dat men haar zoude te eten geven.

6

Verworpen te Nazaret:

1 En Hij ging vandaar weg,
en kwam in Zijn vaderland,
en Zijne discipelen volgden Hem.
2 En als het sabbat geworden was,
begon Hij in de Synagoge te leeren;
en velen, die Hem hoorden,
ontzettekeden zich,
zeggende:
"Vanwaar *komen* dezen deze dingen,
en wat wijsheid is dit,
die Hem gegeven is,
dat ook zulke krachten door Zijne handen geschieden?"
3 Is deze niet de timmerman,
de zoon van Maria,
en de broeder van Jacobus en Joses,
en van Judas en Simon?
En zijn Zijne zusters niet hier bij ons?"
En zij werden aan Hem geërgerd.
4 En Jezus zeide tot hen:
"Een profeet is niet ongeëerd
dan in zijn vaderland
en onder *zijne* magen en in zijn huis."
5 En Hij kon aldaar geene kracht doen;
dan Hij leide weinigen zieken de handen op
en genas ze.
6 En Hij verwonderde Zich over hun ongelooft

en omging de vlekken *daar* rondom, leerende.

De twaalf worden uitgezonden:

- 7 En Hij riep tot Zich de twaalve
en begon hen uit te zenden twee en twee,
en gaf hun macht over de onreine geesten;
- 8 en Hij gebood hun,
dat zij niets zouden nemen tot den weg
dan alleen eenen staf,
geen male,
geen brood,
geen geld in den gordel;
- 9 maar dat zij schoenzolen zouden aanbinden,
en met geen twee rokken gekleed zijn.
- 10 En Hij zeide tot hen:
"Zoo waar gij in een huis zult ingaan,
blijft daar totdat gij vandaar uitgaat.
- 11 En zoo wie u niet zullen ontvangen
noch u hooren,
vertrekkende vandaar,
schudt het stof af, dat onderaan uwe voeten is,
hun tot een getuigenis,
Voorwaar zeg Ik u,
het zal Sodom of Gomorra verdraaglijker zijn in den dag des oordeels
dan die stad."
- 12 En uitgegaan zijnde predikten zij,
dat zij zich zouden bekeeren;
- 13 en zij wierpen vele duivelen uit,
en zalfden vele krankten met olie,
en maakten ze gezond.

De meeningen van Jezus:

- 14 En de koning Herodes hoorde het
(want Zijn Naam was openbaar geworden)
en zeide:
"Johannes, die doopte, is van de dooden opgewekt,
en daarom werken die krachten in Hem";
- 15 anderen zeiden:
"Hij is Elía"
en anderen zeiden:
"Hij is een Profeet,
of als een der Profeten."

Herodes en Johannes de Dooper:

- 16 Maar als Herodes het hoorde,
zeide hij:
"Deze is Johannes,
dien ik onthoofd heb;
die is van de dooden opgewekt."
- 17 Want deze Herodes *eenigen* uitgezonden hebbende,
had Johannes gevangen genomen
en hem in de gevangenis gebonden,
uit oorzaak van Herodias,
de huisvrouw van zijnen broeder Filippus,
omdat hij haar getrouwd had;
- 18 want Johannes zeide tot Herodes:
"Het is u niet geoorloofd de huisvrouw uws broeders te hebben."
- 19 En Herodias leide op hem toe

en wilde hem dooden,
en kon niet;
20 want Herodes vreesde Johannes,
wetende dat hij een rechtvaardig en heilig man was,
en hield hem in waarde;
en als hij hem hoorde,
deed hij vele dingen
en hoorde hem gaarne.
21 En als er een welgelegen dag gekomen was,
toen Herodes op den dag zijner geboorte een maaltijd aanrichtte
voor zijne grooten en de oversten over duizend
en de voornaamsten van Galiléa;
22 en als de dochter van deze Herodias inkwam
en danste
en Herodes en dengenen die mede-aanzaten behaagde,
zoo zeide de koning tot het dochterken:
"Eisch van mij wat gij ook wilt,
en ik zal het u geven";
23 en hij zwoer haar:
"Zoo wat gij van mij zult eischen zal ik u geven,
ook tot de helft mijns koninkrijks."
24 En zij uitgegaan zijnde
zeide zij tot hare moeder:
"Wat zal ik eischen?"
En die zeide:
"Het hoofd van Johannes den Dooper."
25 En zij terstond met haast ingaande tot den koning,
heeft het geëischt,
zeggende:
"Ik wil dat gij mij nu terstond in een schotel
geeft het hoofd van Johannes den Dooper."
26 En de koning zeer bedroefd geworden zijnde,
nochtans om de eeden en degenen die mede-aanzaten,
wilde hij haar 't *zelve* niet afslaan;
27 en de koning zond terstond eenen scherprechter
en gebood zijn hoofd te brengen.
Deze nu ging henen
en onthoofdde hem in de gevangenis
28 en bracht zijn hoofd in een schotel
en gaf 't *zelve* het dochterken,
en het dochterken gaf 't *zelve* hare moeder.
29 En als zijne discipelen *dit* hoorden,
gingen zij
en namen zijn dood lichaam weg
en leiden dat in een graf.

Terugkeer der twaalf. De spijziging der vijfduizend:

30 En de Apostelen kwamen *weder* te zamen tot Jezus
en boodschapten Hem alles,
beide wat zij gedaan hadden
en wat zij geleerd hadden.
31 En Hij zeide tot hen:
"Komt gijlieden in eene woeste plaats hier alleen
en rust een weinig;
want daar waren velen die kwamen
en die gingen,
en zij hadden zelfs geen gelegen tijd om te eten.
32 En zij vertrokken in een schip

- naar eene woeste plaats alleen.
- 33 En de scharen zagen hen henenvaren,
en velen werden hem kennende,
en liepen gezamenlijk te voet van alle steden derwaarts
en kwamen hun vóór
en gingen te zamen tot Hem.
- 34 En Jezus uitgaande zag eene groote schare,
en werd innerlijk met ontferming bewogen over hen,
want zij waren als schapen, die geen herder hebben;
en Hij begon hun vele dingen te leeren.
- 35 En als het nu laat op den dag geworden was,
kwamen Zijne discipelen tot Hem
en zeiden:
"Deze plaats is woest
en het is nu laat op den dag;
36 laat hen van u,
opdat zij henegaan in de omliggende dorpen en vlekken,
en brooden voor zichzelf mogen koopen;
want zij hebben niet wat zij eten zullen.
- 37 Maar Hij antwoordende zeide tot hen:
"Geef gij hun te eten."
En zij zeiden tot Hem:
"Zullen wij henegaan
en koopen voor tweehonderd penningen brood
en hun te eten geven?"
- 38 En Hij zeide tot hen:
"Hoeveel brooden hebt gij?
Gaat henen en beziet *het*."
En toen zij het vernomen hadden,
zeiden zij:
"Vijf,
en twee visschen."
- 39 En Hij gebood hun,
dat zij ze allen zouden doen nederzitten bij gezelschappen
op het groene gras.
- 40 En zij zaten neder in gedeelten,
bij honderd te zamen
en bij vijftig te zamen.
- 41 En als Hij de vijf brooden en de twee visschen genomen had,
zag Hij op naar den hemel,
zegende
en brak de brooden,
en gaf ze Zijnen discipelen,
opdat zij ze hun zouden voorleggen:
en de twee visschen deelde Hij voor allen.
- 42 En zij aten allen
en zijn verzadigd geworden;
- 43 en zij namen op twaalf volle korven brokken,
en van de visschen.
- 44 En die de brooden gegeten hadden,
waren omtrent vijfduizend mannen.

Jezus wandelt op de zee:

- 45 En terstond dwong Hij Zijne discipelen in het schip te gaan,
en vóór henen te varen naar de ander zijde tegenover Bethsaïda,
terwijl Hij de schare van Zich zoude laten.
- 46 En als Hij denzelven hun afscheid gegeven had,
ging Hij op den berg om te bidden.

- 47 En als het nu avond was geworden,
zoo was het schip in 't midden van de zee,
en Hij was alleen op het land.
- 48 En Hij zag,
dat zij zich zeer pijnigden om 't *schip* voort te krijgen
(want de wind was hun tegen);
en omtrent de vierde nachtwake kwam Hij tot hen,
wandele op de zee,
en wilde hen voorbijgaan.
- 49 En zij ziende Hem wandelen op de zee,
meenden dat het een spooksel was,
en schreeuwden zeer;
- 50 want zij zagen Hem allen,
en werden ontroerd.
En terstond sprak Hij met hen
en zeide tot hen:
"Zijt welgemoed,
Ik ben het,
vreest niet."
- 51 En Hij klom tot hen in 't schip
en de wind stilde;
en zij ontzettekeden zich bovenmate zeer in zichzelf
en waren verwonderd.
- 52 Want zij hadden niet gelet op *het wonder* der brooden;
want hun hart was verhard.
- 53 En als zij overgevaren waren,
kwamen zij in 't land Gennésareth
en havenden aldaar.
- 54 En als zij uit het schip gegaan waren,
werden zij terstond Hem kennende.
- 55 *En* het geheele omliggende land doorlopende,
begonnen zij op beddekens degenen,
die kwalijk gesteld waren,
òm te dragen,
ter plaatse waar zij hoorden,
dat Hij was.
- 56 En zoo waar Hij kwam,
in vlekken of steden of dorpen,
daar leiden zij de zieken op de markten
en baden Hem,
dat zij maar den zoom Zijns kleeds aanraken mochten:
en zoovelen als er Hem aanraakten werden gezond.

7

Jezus' oordeel over menselijke inzetten:

- 1 En tot Hem vergaderden de Farizeërs
en sommigen der Schriftgeleerden,
die van Jeruzalem gekomen waren:
- 2 en ziende dat sommigen van Zijne discipelen
met onreine, dat is met ongewasschen, handen brood aten,
berispten zij *hen*.
- 3 Want de Farizeërs en alle de Joden eten niet,
tenzij dat zij *eerst* de handen dikwijls wasschen,
houdende de inzetting der ouden;
- 4 en van de markt *komende* eten zij niet,
tenzij dat zij *eerst* gewasschen zijn;
en vele andere dingen zijn er,

die zij aangenomen hebben te houden,
namelijk de wasschingen der drinkbekers
en kannen
en koperen vaten
en bedden.

5 Daarna vraagden Hem de Farizeërs en de Schriftgeleerden:
"Waarom wandelen Uwe discipelen niet meer naar de inzetting der ouden,
maar eten het brood met ongewasschen handen?"

6 Maar Hij antwoordde
en zeide tot hen:
"Wèl heeft Jesaja van u geveinsden geprofeteerd,
gelijk geschreven is:
'Dit volk eert Mij met de lippen,
maar hun hart houdt zich verre van Mij;
7 doch tevergeefs eeren zij Mij,
leerende leeringen *die* geboden *zijn* der menschen';
8 want nalatende het gebod Gods,
houdt gij de inzettingen der menschen,
namelijk wasschingen der kannen en drinkbekers,
en andere dergelijke zaken doet gij vele."

9 En Hij zeide tot hen:
"Gij doet *zeker* Gods gebod wèl te niet,
opdat gij uwe inzetting zoudt onderhouden.
10 Want Mozes heeft gezegd:
'Eer uwen vader en uwe moeder',
en:
'Wie vader of moeder vloekt,
die zal den dood sterven'.
11 Maar gijlieden zegt:
'Zoo een mensch tot vader of moeder zegt:
"Het is korban, (dat is *te zeggen* een gave),
zoo wat u van mij zoude kunnen ten nutte komen", *die voldoet*;
12 en gij laat hem niet meer toe iets aan zijnen vader of zijne moeder te doen,
13 makende *alzóó* Gods Woord krachteloos door uwe inzetting,
die gij ingezet hebt;
en dergelijke dingen doet gij vele."

14 En tot Zich de gansche schare geroepen hebbende,
zeide hij tot hen:
"Hoort mij allen
en verstaat:
15 daar is niets van buiten den mensch in hem ingaande,
hetwelk hem kan ontreinigen;
maar de dingen, die van hem uitgaan,
die zijn het welke den mensch ontreinigen.
16 Zoo iemand ooren heeft om te hooren, die hoore."
17 En toen Hij van de schare in huis gekomen was,
vraagden Hem Zijne discipelen van de gelijkenis.
18 En Hij zeide tot hen:
"Zijt ook gij *alzóó* onwetend?
Verstaat gij niet,
dat al wat van buiten in den mensch ingaat hem niet kan ontreinigen?
19 Want het gaat niet in zijn hart,
maar in den buik,
en gaat in de heimelijkheid uit,
reinigende alle de spijzen."
20 En Hij zeide:
"Hetgeen uitgaat uit den mensch,
dàt ontreinigt den mensch.

- 21 Want van binnen uit het hart der menschen komen voort
kwade gedachten,
overspelen,
hoererijen,
doodslagen,
22 dieverijen,
gierigheden,
boosheden,
bedrog,
ontuchtigheid,
een boos oog,
lastering,
hoovaardij,
onverstand;
23 alle deze booze dingen komen voort van binnen,
en ontreinigen den mensch."

De Kananeesche vrouw:

- 24 En van daar opstaande ging Hij weg
naar de landpalen van Tyrus en Sidon;
en in een huis gegaan zijnde,
wilde Hij niet dat het iemand wist,
en Hij kon *nochtans* niet verborgen zijn.
25 Want eene vrouw,
welker dochterken eenen onreinen geest had,
van Hem gehoord hebbende,
kwam
en viel neder aan Zijne voeten.
26 Deze nu was eene Grieksche vrouw,
van geboorte uit Syro-Fenicië;
en zij bad Hem,
dat Hij den duivel uitwierp uit hare dochter.
27 Maar Jezus zeide tot haar:
"Laat eerst de kinderen verzadigd worden;
want het is niet betamelijk,
dat men het brood der kinderen neme
en den hondkens *voorwerpe*."
28 Maar zij antwoordde
en zeide tot Hem:
"Ja, Heere,
doch ook de hondkens eten onder de tafel
van de kruimkens der kinderen."
29 En Hij zeide tot haar:
"Om dezes woords wil ga henen:
de duivel is uit uwe dochter gevaren."
30 En als zij in haar huis kwam,
vond zij,
dat de duivel uitgevaren was
en de dochter liggende op het bed.

Een doofstomme genezen:

- 31 En Hij wederom weggegaan zijnde
van de landpalen van Tyrus en Sidon,
kwam aan de zee van Galiléa,
door het midden der landpalen van Decapolis.
32 En zij brachten tot Hem eenen doove,
die zwaarlijk sprak,
en baden Hem,

dat Hij de hand op hem leide.
33 En hem van de schare alléén genomen hebbende,
stak Hij Zijne vingeren in zijne ooren,
en gespuwd hebbende
raakte Hij zijne tong aan;
34 en opwaarts ziende naar den hemel,
zuchtte Hij,
en zeide tot hem:
"Effatha", dat is: "word geopend".
35 En terstond werden zijne ooren geopend
en de band zijner tong werd los
en hij sprak recht.
36 En hij gebood hun,
dat zij het niemand zeggen zouden;
maar wat Hij hun ook gebood,
zoo verkondigden zij het des te meer.
37 En zij ontzettek zich bovenmate zeer,
zeggende:
"Hij heeft alles wèl gedaan,
en Hij maakt,
dat de dooven hooren
en de stommen spreken."

8

De spijziging der vierduizend:

1 In diezelfde dagen,
als er eene zeer groote schare was
en zij niet hadden wat zij eten zouden,
riep Jezus Zijne discipelen tot Zich,
en zeide tot hen:
2 "Ik wordt innerlijk met ontferming bewogen over de schare,
want zij zijn nu drie dagen bij Mij gebleven,
en hebben niet wat zij eten zouden,
3 en indien ik hen nuchteren naar hun huis laat gaan,
zoo zullen zij op den weg bezwijken;
want sommigen van hen komen van verre."
4 En Zijne discipelen antwoordden Hem:
"Vanwaar zal iemand deze met brooden
hier in de woestijn kunnen verzadigen?"
5 En Hij vraagde hun:
"Hoeveel brooden hebt gij?"
En zij zeiden:
"Zeven."
6 En Hij gebood de schare neder te zitten op de aarde.
En Hij nam de zeven brooden,
en gedankt hebbende brak Hij ze,
en gaf ze Zijnen discipelen,
opdat zij ze zouden voorleggen;
en zij leiden ze der schare voor.
7 En zij hadden weinige vischkens;
en als Hij gezegend had,
zeide Hij,
dat zij ook die zouden voorleggen.
8 En zij hebben gegeten
en zijn verzadigd geworden;
en zij namen het overschot der brokken op,
zeven manden.

- 9 Die nu gegeten hadden waren omtrent vierduizend;
en Hij liet ze gaan.
- 10 En terstond in het schip gegaan zijnde met Zijne discipelen,
is Hij gekomen in de deelen van Dalmanutha.

Een teeken geweigerd. Waarschuwing tegen het zuurdeeg der Farizeërs:

- 11 En de Farizeërs gingen uit
en begonnen met Hem te twisten,
begeerende van Hem een teeken van den hemel,
Hem verzoekende.
- 12 En Hij zwaarlijk zuchtende in Zijnen geest,
zeide:
"Wat begeert dit geslacht een teeken?
Voorwaar Ik zeg u,
zoo aan dit geslacht een teeken gegeven zal worden!"
- 13 En Hij verliet hen,
en wederom in het schip gegaan zijnde
voer Hij weg naar de andere zijde.
- 14 En Zijne discipelen hadden vergeten brood mede te nemen
en hadden niet dan één brood met zich in het schip.
- 15 En Hij gebod hun,
zeggende:
"Ziet toe,
wacht u van den zuurdeesem der Farizeërs
en van den zuurdeesem van Herodes."
- 16 En zij overleiden onder elkander,
zeggende:
"*Het is omdat wij geen brooden hebben.*"
- 17 En Jezus *dat* bekenkende,
zeide tot hen:
"Wat overlegt gij,
dat gij geen brooden hebt?
Bemerkt gij nog niet
en verstaat gij niet?
Hebt gij nog uw verhard hart?"
- 18 Oogen hebbende ziet gij niet,
en ooren hebbende hoort gij niet?
- 19 En gedenkt gij niet,
toen Ik de vijf brooden brak onder de vijfduizend mannen,
hoeveel volle korven met brokken gij opnaamt?"
Zij zeggen Hem:
"Twaalf."
- 20 "En toen ik de zeven *brak* onder de vierduizend mannen,
hoeveel volle manden met brokken gij opnaamt?"
En zij zeiden:
"Zeven."
- 21 En Hij zeide tot hen:
"Hoe verstaat gij niet?"

De blinde te Bethsaïda genezen:

- 22 En Hij kwam te Bethsaïda;
en zij brachten tot Hem eenen blinde
en baden Hem
dat Hij hem aanraakte.
- 23 En de hand des blinden genomen hebbende,
leidde Hij hem uit buiten het vlek
en spuwde in Zijne oogen
en leide de handen op hem

- en vraagde hem,
of hij iets zag.
24 En hij opziende zeide:
"Ik zie de menschen;
want ik zie ze als boomen wandelen."
25 Daarna leide Hij de handen wederom op zijne oogen
en deed hem opzien;
en hij werd hersteld,
en zag ze allen,
ver en klaar.
26 En Hij zond hem naar zijn huis,
zeggende:
"Ga niet in het vlek
en zeg het niemand in het vlek."

De belijdenis van Petrus:

- 27 En Jezus ging uit
en Zijne discipelen naar de vlekken van Cesaréa Filippi;
en op den weg vraagde Hij Zijne discipelen,
zeggende tot hen:
"Wie zeggen de menschen,
dat Ik ben?"
28 En zij antwoordden:
"Johannes de Dooper";
en anderen:
'Elia';
en anderen:
'Eén van de Profeten'. "
29 En Hij zeide tot hen:
"Maar gijlieden,
wie zegt gij,
dat Ik ben?"
En Petrus antwoordende
zeide tot Hem:
"Gij zijt de Christus."
30 En hij gebood hun scherpelijk,
dat zij 't niemand zouden zeggen van Hem.

Eerste lijdensaankondiging:

- 31 En Hij begon hun te leeren,
dat de Zoon des menschen veel moest lijden,
en verworpen worden van de Ouderlingen
en de Overpriesters
en de Schriftgeleerden,
en gedood worden,
en na drie dagen weder opstaan;
32 en dit woord sprak Hij vrij uit.
En Petrus Hem tot zich genomen hebbende,
begon Hem te bestraffen.
33 Maar Hij zich omkeerende
en Zijne discipelen aanziende,
bestrafte Petrus,
zeggende:
"Ga henen achter Mij satan;
want gij verzint niet de dingen die Gods zijn,
maar die der menschen zijn."
34 En tot Zich geroepen hebbende de schare
met Zijne discipelen,

zeide Hij tot hen:

"Zoo wie achter Mij wil komen,
die verloochene zichzelf
en neme zijn kruis op
en volge mij.

35 Want zoo wie zijn leven zal willen behouden,
die zal 't zelve verliezen;
maar zoo wie zijn leven zal verliezen om Mijnentwille
en *om* des Evangelies *wille*,
die zal 't zelve behouden.

36 Want wat zoude het den mensch baten,
zoo hij de geheele wereld won
en zijner ziele schade deed?

37 Of wat zal een mensch geven tot lossing van zijne ziel?

38 Want zoo wie zich Mijns en Mijner woorden zal geschaamd hebben
in dit overspelig en zondig geslacht,
diens zal zich de Zoon des menschen óók schamen,
wanneer Hij zal komen in de heerlijkheid Zijns Vaders,
met de heilige Engelen.

9

1 En Hij zeide tot hen:
"Voorwaar Ik zeg u,
dat er sommigen zijn van degenen die hier staan,
die den dood niet zullen smaken,
totdat zij zullen hebben gezien,
dat het Koninkrijk Gods met kracht gekomen is."

De verheerlijking op den berg:

2 En na zes dagen nam Jezus met Zich
Petrus
en Jacobus
en Johannes
en bracht hen op eenen hoogen berg bezijden alleen.

3 En Hij werd voor hen van gedaante veranderd;
en Zijne kleederen werden blinkende,
zeer wit als sneeuw,
hoedanige geen voller op aarde zóó wit maken kan.

4 En van hen werd gezien Elía met Mozes,
en zij spraken met Jezus.

5 En Petrus antwoordende,
zeide tot Jezus:
"Rabbi,
het is goed, dat wij hier zijn,
en laat ons drie tabernakelen maken,
voor u eenen,
en voor Mozes eenen,
en voor Elía eenen."

6 Want hij wist niet wat hij zeide;
want zij waren zeer bevreesd.

7 En daar kwam een wolk,
die hen overschaduwde,
en eene stem kwam uit de wolk,
zeggende:

"Deze is Mijn geliefde Zoon:
hoort Hem."

8 En haastelijk rondom ziende,

- zagen zij niemand meer dan Jezus alleen bij zich.
- 9 En als zij van den berg afkwamen,
gebood Hij hun,
dat zij niemand verhalen zouden hetgeen zij gezien hadden,
dan wanneer de Zoon des menschen uit de dooden zoude opgestaan zijn.
- 10 En zij behielden dit woord bij zichzelf,
vragende onder elkander wat het was,
"uit de dooden opstaan?"
- 11 En zij vraagden Hem,
zeggende:
"Waarom zeggen de Schriftgeleerden,
dat Elía eerst komen moet?"
- 12 En Hij antwoordende zeide tot hen:
"Elía zal wel eerst komen
en alles weder oprichten;
en *het zal geschieden* gelijk geschreven is
van den Zoon des menschen,
dat Hij veel lijden zal
en veracht worden.
- 13 Maar Ik zeg u,
dat ook Elía gekomen is,
en zij hebben hem gedaan al wat zij gewild hebben,
gelijk van hem geschreven is.

De bezeten knaap:

- 14 En als Hij bij de discipelen gekomen was,
zag Hij een groote schare rondom hen,
en *eenige* Schriftgeleerden met hen twistende.
- 15 En terstond de geheele schare Hem ziende werd verbaasd,
en toeloopende groetten zij Hem.
- 16 En Hij vraagde de Schriftgeleerden:
"Wat twist gij met deze?"
- 17 En een uit de schare antwoordende
zeide:
"Meester,
ik heb mijnen zoon tot U gebracht,
die een stommen geest heeft;
18 en waar hij hem ook aangrijpt,
zoo scheurt hij hem,
en hij schuimt
en knerst met zijne tanden
en verdort;
en ik heb Uwen discipelen gezegd,
dat zij hem zouden uitwerpen,
en zij hebben het niet gekund."
- 19 En hij antwoordde hem
en zeide:
"O ongeloovig geslacht,
hoe lang zal Ik nog bij ulieden zijn,
hoe lang zal Ik u nog verdragen?
Brenge hem tot Mij."
- 20 En zij brachten denzelven tot Hem;
en als hij Hem zag,
scheurde hem terstond de geest:
en hij vallende op de aarde,
wentelde zich al schuimende.
- 21 En hij vraagde zijnen vader:
"Hoe langen tijd is het,

- dat hem dit overkomen is?"
En hij zeide:
"Van *zijne* kindsheid af;
22 en menigmaal heeft hij hem ook in het vuur
en in het water geworpen
om hem te verderven;
maar zoo gij iets kunt,
wees met innerlijke ontferming over ons bewogen
en help ons."
23 En Jezus zeide tot hem:
"Zoo gij kunt gelooven,
alle dingen zijn mogelijk dengene, die gelooft."
24 En terstond de vader des kinds roepende met tranen
zeide:
"Ik geloof, Heere,
kom mijner ongeloovigheid te hulp."
25 En Jezus ziende,
dat de schare gezamenlijk toeliep,
bestrafte den onreinen geest,
zeggende tot hem:
"Gij stomme en doove geest,
ik beveel u,
ga uit van hem
en kom niet meer in hem."
26 En hij roepende
en hem zeer scheurende,
ging uit;
en *het kind* werd als dood,
alzo dat velen zeiden,
dat het gestorven was.
27 En Jezus hem bij de hand grijpende,
richtte hem op,
en hij stond op.
28 En als Hij in huis gegaan was,
vraagden Hem Zijne discipelen alleen:
"Waarom hebben wij hem niet kunnen uitwerpen?"
29 En Hij zeide tot hen:
"Dit geslacht kan nergens door uitgaan
dan door bidden en vasten."

Tweede lijdensaankondiging:

- 30 En vandaar weggaande,
reisden zij door Galiléa,
en Hij wilde niet,
dat het iemand wist;
31 want Hij leerde Zijne discipelen
en zeide tot hen:
"De Zoon des menschen zal overgeleverd worden in de handen der menschen,
en zij zullen Hem dooden,
en gedood zijnde zal Hij ten derden dage weder opstaan."
32 Maar zij verstonden dat woord niet,
en zij vreesden Hem te vragen.

Twist onder de discipelen:

- 33 En Hij kwam te Kapernaüm,
en in het huis gekomen zijnde,
vraagde Hij hun:
"Waarvan hadt gij woorden onder elkander op den weg?"

- 34 Doch zij zwegen;
want zij waren onder elkander in woorden geweest op den weg,
wie de meeste *zoude zijn*.
- 35 En nedergezeten zijnde riep Hij de twaalve,
en zeide tot hen:
"Indien iemand wil de eerste zijn,
die zal de laatste van allen zijn
en aller dienaar."
- 36 En nemende een kindeken,
stelde Hij dat midden onder hen
en omving het met Zijn armen,
en zeide tot hen:
- 37 "Zoo wie één van zoodanige kinderkens zal ontvangen in Mijnen Naam,
die ontvangt Mij;
en zoo wie Mij zal ontvangen,
die ontvangt Mij niet,
maar Dien Die Mij gezonden heeft."

Over ergernissen:

- 38 En Johannes antwoordde Hem,
zeggende:
"Meester,
wij hebben eenen gezien die de duivelen uitwierp in Uwen Naam,
welke ons niet volgt;
en wij hebben 't hem verboden,
omdat hij ons niet volgt."
- 39 Doch Jezus zeide:
"Verbiedt hem niet;
want daar is niemand,
die eene kracht doen zal in Mijnen Naam,
en haastelijk van Mij zal kunnen kwalijk spreken.
- 40 Want wie tégen ons niet is,
die is vóór ons.
- 41 Want zoo wie ulieden eenen beker water te drinken zal geven in Mijnen Naam,
omdat gij *discipelen* van Christus zijt,
voorwaar zeg Ik u,
hij zal zijn loon geenszins verliezen.
- 42 En zoo wie één van deze kleinen,
die in Mij gelooven, ergert,
het ware hem beter,
dat een molensteen om zijnen hals gedaan ware,
en dat hij in zee geworpen ware.
- 43 En indien uwe hand u ergert,
hou ze af;
het is u beter verminkt tot het leven in te gaan
dan twee handen hebbende henen te gaan in de hel,
in het onuitblusschelijk vuur,
- 44 waar hun worm niet sterft
en het vuur niet uitgebluscht wordt.
- 45 En indien uw voet u ergert,
houw hem af:
het is u beter kreupel tot het leven in te gaan,
dan de twee voeten hebbende geworpen te worden in de hel,
in het onuitblusschelijk vuur,
- 46 waar hun worm niet sterft
en het vuur niet uitgebluscht wordt.
- 47 En indien uw oog u ergert,
werp het uit;

het is u beter maar één oog hebbende,
in het Koninkrijk Gods in te gaan,
dan twee oogen hebbende in het helsche vuur geworpen te worden,
48 waar hun worm niet sterft
en het vuur niet uitgebluscht wordt.
49 Want een ieder zal met vuur gezouten worden,
en iedere offerande zal met zout gezouten worden.
50 Het zout is goed;
maar indien het zout onzout wordt,
waarmede zult gij dat smakelijk maken?
Hebt zout in uzelfen
en houdt vrede onder elkander."

10

Over echtscheiding:

1 En van daar opgestaan zijnde,
ging Hij naar de landpalen van Judéa,
door de overzijde van den Jordaan;
en de scharen kwamen wederom te zamen bij Hem,
en gelijk Hij gewoon was,
leerde Hij ze wederom.
2 En de Farizeërs tot Hem komende,
vraagden Hem,
of het een man geoorloofd is *zijne* vrouw te verlaten,
Hem verzoekende.
3 Maar Hij antwoordende
zeide tot hem:
"Wat heeft u Mozes geboden?"
4 En zij zeiden:
"Mozes heeft toegelaten,
eene scheidbrief te schrijven
en *haar* te verlaten."
5 en Jezus antwoordende
zeide tot hen:
"Vanwege de hardheid uwer harten
heeft hij ulieden dat gebod geschreven;
6 maar van het begin der schepping
heeft hen God man en vrouw gemaakt.
7 Daarom zal een mensch zijn vader en moeder verlaten
en zal zijne vrouw aanhangen,
8 en die twee zullen tot één vleesch zijn:
alzo dat zij niet meer twee zijn,
maar één vleesch.
9 Hetgeen dan God samengevoegd heeft,
scheide de mensch niet."
10 En in het huis vraagden Hem Zijne discipelen wederom van hetzelfde.
11 En Hij zeide tot hen:
"Zoo wie zijne vrouw verlaat
en eene andere trouwt,
die doet overspel tegen haar.
12 En indien eene vrouw haren man zal verlaten
en met een ander trouwen,
die doet overspel."

Jezus zegent de kinderen:

13 En zij brachten kinderkens tot Hem,
opdat Hij ze aanraken zoude;

- en de discipelen bestrafden degenen,
die ze tot Hem brachten.
- 14 Maar Jezus *dat* ziende,
nam het zeer kwalijk,
en zeide tot hen:
"Laat de kinderkens tot Mij komen
en verhindert ze niet;
want derzulken is het Koninkrijk Gods.
- 15 Voorwaar zeg Ik u,
zoo wie het Koninkrijk Gods niet ontvangt gelijk een kindeken,
die zal in hetzelfde geenszins ingaan."
- 16 En Hij omving ze met Zijne armen,
en de handen op hen gelegd hebbende,
zegende Hij dezelve.

De rijke jongeling:

- 17 En als Hij uitging op den weg,
liep een tot Hem,
en voor Hem op de knieën vallende,
vraagde Hem:
"Goede meester,
wat zal ik doen,
opdat ik het eeuwige leven beërve?"
- 18 En Jezus zeide tot hem:
"Wat noemt gij Mij goed?
Niemand is goed dan één, *namelijk* God.
- 19 Gij weet de geboden:
'Gij zult geen overspel doen;
gij zult niet doden;
gij zult niet stelen;
gij zult geen valsche getuigenis geven;
gij zult niemand tekort doen;
eer uwen vader en uwe moeder.'"
- 20 Doch hij antwoordende
zeide tot Hem:
"Meester,
alle deze dingen heb ik onderhouden van mijne jonkheid af."
- 21 En Jezus hem aanziende beminde hem,
en zeide tot hem:
"Eén ding ontbreekt u:
ga henen,
verkoop alles wat gij hebt
en geef het den armen
en gij zult eenen schat hebben in den hemel;
en kom herwaarts,
neem het kruis op
en volg Mij."
- 22 Maar hij treurig geworden zijnde over dat woord,
ging bedroefd weg;
want hij had vele goederen.
- 23 En Jezus rondom ziende,
zeide tot Zijne discipelen:
"Hoe bezwaarlijk zullen degenen, die goed hebben,
in het Koninkrijk Gods inkomen."
- 24 En de discipelen werden verbaasd over deze Zijne woorden.
Maar Jezus wederom antwoordende
zeide tot hen:
"Kinderen,

- hoe zwaar is 't,
dat degenen,
die op het goed hun betrouwen zetten,
in 't Koninkrijk Gods ingaan;
25 het is lichter,
dat een kemel ga door het oog van eene naald,
dan dat een rijke in het Koninkrijk Gods inga."
26 En zij werden nog meer verslagen,
zeggende tot elkander:
"Wie kan dan zalig worden?"
27 Doch Jezus hen aanziende,
zeide:
"Bij de menschen is 't onmogelijk,
maar niet bij God;
want alle dingen zijn mogelijk bij God."
28 En Petrus begon tot Hem te zeggen:
"Zie,
wij hebben alles verlaten
en zijn U gevolgd."
29 En Jezus antwoordende
zeide:
"Voorwaar zeg ik ulieden,
daar is niemand,
die verlaten heeft huis
of broeders
of zusters,
of vader
of moeder,
of vrouw
of kinderen,
of akkers,
om Mijnentwille en des Evangelies *wille*,
30 of hij ontvangt honderdvoud,
nu in dezen tijd huizen,
en broeders
en zusters,
en moeders
en kinderen,
en akkers,
met de vervolgingen,
en in de toekomstige eeuw het eeuwige leven.
31 Maar vele eersten zullen de laatsten zijn,
en *velen*, die de laatsten *zijn*, de eersten."

Derde lijdensaankondiging:

- 32 En zij waren op den weg,
opgaande naar Jeruzalem,
en Jezus ging vóór hen;
en zij waren verbaasd,
en Hem volgende waren zij bevreesd.
En de twaalve wederom tot Zich nemende,
begon Hij hun te zeggen de dingen,
die Hem overkomen zouden,
33 zeggende: "Zie,
wij gaan op naar Jeruzalem,
en de Zoon des menschen zal den Overpriesteren
en den Schriftgeleerden overgeleverd worden,
en zij zullen Hem ter dood veroordeelen,

en Hem den heidenen overleveren;
34 en zij zullen Hem bespotten,
en Hem geeselen,
en Hem bespuwen,
en Hem dooden;
en ten derden dage zal Hij weder opstaan."

De vraag van de zonen van Zebedeüs:

35 En tot Hem kwamen Jacobus en Johannes,
de zonen van Zebedeüs,
zeggende:
"Meester, wij wilden *wel*,
dat gij ons deedt zoo wat wij begeeren zullen."
36 En Hij zeide tot hen:
"Wat wilt gij, dat Ik u doe?"
37 En zij zeiden tot Hem:
"Geef ons dat wij mogen zitten
de één aan Uwe rechter*hand*
en de ander aan Uwe linker*hand* in Uwe heerlijkheid."
38 Maar Jezus zeide tot hen:
"Gij weet niet wat gij begeert;
kunt gij den drinkbeker drinken,
dien ik drink,
en met den doop gedoopt worden,
waar ik mede gedoopt word?"
39 En zij zeiden tot Hem:
"Wij kunnen."
Doch Jezus zeide tot hen:
"Den drinkbeker, dien Ik drink,
zult gij wel drinken,
en met den doop gedoopt worden
waar Ik mede gedoopt word;
40 maar het zitten tot Mijne rechter-
en tot Mijne linker-*hand* staat bij Mij niet te geven,
maar *het zal gegeven worden*, dien het bereid is."
41 En als de *andere* tien *dit* hoorden,
begonnen zij het van Jacobus en Johannes zeer kwalijk te nemen.
42 Maar Jezus hen tot Zich geroepen hebbende,
zeide tot hen:
"Gij weet,
dat degenen, die geacht worden oversten te zijn der volkeren,
heerschappij voeren over hen,
en hunne grooten gebruiken macht over hen.
43 Doch alzóó zal 't onder u niet zijn;
maar zoo wie onder u groot willen worden,
die zal uw dienaar zijn;
44 en zoo wie van u de eerste zal willen worden,
die zal aller dienstknecht zijn.
45 Want ook de Zoon des menschen is niet gekomen om gediend te worden,
maar om te dienen
en Zijner ziel te geven *tot* een rantsoen tot velen."

De blinde Bartimeüs:

46 En zij kwamen te Jericho.
En als Hij
en Zijne discipelen
en eene groote schare van Jericho uitging,
zat de zoon van Timeüs, Bartimeüs de blinde, aan den weg,

- bedelende.
- 47 En hoorende dat het Jezus de Nazarener was,
begon hij te roepen
en te zeggen:
"Jezus,
gij Zone Davids,
ontferm u mijner."
- 48 En velen bestrafden hem,
opdat hij zwijgen zoude;
maar hij riep zooveel te meer:
"Gij Zone Davids,
ontferm u mijner."
- 49 En Jezus *stil*staande
zeide,
dat men hem roepen zoude;
en zij riepen den blinde,
zeggende tot hem:
"Heb goeden moed,
sta op,
Hij roept u."
- 50 En hij zijnen mantel afgeworpen hebbende,
stond op
en kwam tot Jezus.
- 51 En Jezus antwoordende zeide hem:
"Wat wilt gij,
dat Ik u doen zal?"
En de blinde zeide tot Hem:
"Rabboni,
dat ik ziende mag worden."
- 52 En Jezus zeide tot hem:
"Ga henen,
uw geloof heeft u behouden."
En terstond werd hij ziende
en volgde Jezus op den weg.

11

De intocht in Jeruzalem:

- 1 En toen zij Jeruzalem genaakten,
te Bethfagé en Bethanië aan den Olijfberg,
zond Hij twee van Zijne discipelen uit,
- 2 en zeide tot hen:
"Gaat henen in het vlek,
dat tegen u over is,
en terstond als gij in 't zelve komt,
zult gij vinden een veulen gebonden,
op hetwelk geen mensch gezeten heeft:
ontbindt het
en brengt het.
- 3 En indien iemand tot u zegt:
'Waarom doet gij dat?'
zoo zegt,
dat de Heere hetzelve van noode heeft
en hij zal het terstond herwaarts zenden."
- 4 En zij gingen henen
en vonden het veulen gebonden bij de deur,
buiten aan de wegscheiding,
en zij ontbonden hetzelve.

5 En sommigen van degenen,
die aldaar stonden,
zeiden tot hen:
"Wat doet gij,
dat gij het veulen ontbindt?"
6 Doch zij zeiden tot hen gelijk Jezus bevolen had;
en zij lieten ze gaan.
7 En zij brachten het veulen tot Jezus
en wierpen hunne kleederen daarop;
en Hij zat op hetzelfde.
8 En velen spreidden hunne kleederen op den weg
en anderen hieuwen takken van de boomen
en spreidden ze op den weg.
9 En die voorgingen en die volgden riepen,
zeggende:
"Hosanna,
gezegend *is* Hij,
die komt in den Naam des HEEREN.
10 Gezegend *zij* het Koninkrijk van onzen vader David,
't welk komt in den Naam des HEEREN!
Hosanna in de hoogste *hemelen*!"
11 En Jezus kwam binnen Jeruzalem
en in den tempel;
en als Hij alles rondom bezien had
en het nu avondstond was,
ging Hij uit naar Bethanië met de twaalve.

De vijgeboom en de tempelreiniging:

12 En des anderen daags,
als zij uit Bethanië gingen,
hongerde Hem.
13 En ziende van verre eenen vijgeboom, die bladeren had,
ging Hij *om te zien*, of hij ook iets op denzelfde zoude vinden;
en daarbij gekomen zijnde,
vond Hij niets dan bladeren;
want het was de tijd der vijgen niet.
14 En Jezus antwoordende
zeide tot denzelfde:
"Niemand ete *eenige* vrucht meer van u in der eeuwigheid."
En Zijne discipelen hoorden het.
15 En zij kwamen te Jeruzalem;
en Jezus in den tempel gegaan zijnde,
begon degenen, die in den Tempel verkochten en kochten,
uit te drijven
en de tafels der wisselaars en de zitstoelen dergenen,
die de duiven verkochten, keerde Hij om,
16 en liet niet toe dat iemand eenig vat door den Tempel droeg;
17 en leerde
zeggende tot hen:
"Is er niet geschreven:
'Mijn huis zal een huis des gebeds genaamd worden allen volken?'
Maar gij hebt dat *tot* een kuil der moordenaren gemaakt."
18 En de Schriftgeleerden en de Overpriesters hoorden *dat*
en zochten, hoe zij Hem dooden zouden;
want zij vreesden Hem,
omdat de gansche schare ontzet was over Zijne leer.
19 En als het nu laat geworden was,
ging Hij uit buiten de stad.

20 En des morgens vroeg voorbijgaande,
zagen zij,
dat de vijgeboom verdord was van de wortels af.

21 En Petrus *zulks* indachtig geworden zijnde,
zeide tot Hem:
"Rabbi,
zie,
de vijgeboom, dien Gij vervloekt hebt, is verdord."
22 En Jezus antwoordende
zeide tot hen:
"Hebt geloof op God.
23 Want voorwaar zeg Ik u,
dat zoo wie tot dezen berg zal zeggen:
'Word opgeheven
en in de zee geworpen',
en niet zal twifelen in zijn hart,
maar zal gelooven,
dat hetgeen hij zegt geschieden zal,
het zal hem worden
zoo wat hij zegt.

24 Daarom zeg Ik u,
alle dingen, die gij biddende begeert,
gelooft dat gij ze ontvangen zult,
en zij zullen u worden.

25 En wanneer gij staat om te bidden,
vergeeft indien gij iets hebt tegen iemand;
opdat ook uw Vader, Die in de hemelen is, ulieden uwe misdaden vergeve.

26 Maar indien gij niet vergeeft,
zoo zal uw Vader, Die in de hemelen is, ook uwe misdaden niet vergeven."

Over de bevoegdheid van Jezus:

27 En zij kwamen wederom te Jeruzalem.
En als Hij in den Tempel wandelde,
kwamen tot Hem de Overpriesters
en de Schriftgeleerden
en de Ouderlingen,
28 en zeiden tot Hem:
"Door wat macht doet Gij deze dingen,
en wie heeft u deze macht gegeven,
dat gij deze dingen doen zoudt?"

29 Maar Jezus antwoordende
zeide tot hen:
"Ik zal u ook één woord vragen;
antwoordt Mij ook,
en zoo zal Ik u zeggen
door wat macht Ik deze dingen doe.

30 De doop van Johannes,
was die uit den hemel of uit de menschen?
Antwoordt Mij."

31 En zij overleiden onder elkander,
zeggende:
"Indien wij zeggen:
'Uit den hemel',
zoo zal Hij zeggen:
'Waarom hebt gij hem dan niet geloofd?'

32 Maar indien wij zeggen:
'Uit de menschen',
zoo vreezen wij het volk";

want zij hielden allen van Johannes,
dat hij waarlijk een Profeet was.
33 En antwoordende
zeiden zij tot Jezus:
"Wij weten 't niet."
En Jezus antwoordende
zeide tot hen:
"Zoo zeg Ik u ook niet
door wat macht Ik deze dingen doe."

12

De booze wijngaardeniers:

1 En Hij begon door gelijkenissen tot hen te zeggen:
"Een mensch plantte eenen wijngaard,
en zette eenen tuin daarom,
en groef eenen wijnpersbak,
en bouwde eenen toren,
en verhuurde dien aan de landlieden,
en reisde buitenslands.
2 En als het de tijd was,
zond hij eenen dienstknecht tot de landlieden,
opdat hij van de landlieden ontving van de vrucht des wijngaards;
3 maar zij namen en sloegen hem
en zonden *hem* ledig henen.
4 En hij zond wederom eenen anderen dienstknecht tot hen,
en dien steenigden zij,
en wonden hem het hoofd,
en zonden *hem* henen,
schandelijk behandeld zijnde.
5 En wederom zond hij eenen anderen,
en dien doodden zij;
en vele anderen,
waarvan zij sommigen sloegen
en sommigen doodden.
6 Als hij dan nog éénen zoon had,
die hem lief was,
zoo heeft hij ook dien ten laatste tot hen gezonden,
zeggende:
'Zij zullen immers mijnen zoon ontzien.'
7 Maar die landlieden zeiden onder elkander:
'Deze is de erfgenaam;
komt,
laat ons hem dooden,
en de erfenis zal onze zijn.'
8 En zij namen
en doodden hem,
en wierpen *hem* uit buiten den wijngaard.
9 Wat zal dan de heer des wijngaards doen?
Hij zal komen
en de landlieden verderven,
en den wijngaard aan anderen geven.
10 Hebt gij ook deze Schrift niet gelezen:
'De steen, dien de bouwlieden verworpen hebben,
deze is geworden tot een hoofd des hoeks;
11 van den Heere is dit geschied,
en het is wonderlijk in onze oogen?'"
12 En zij zochten Hem te vangen,

maar zij vreesden de schare;
want zij verstonden,
dat Hij die gelijkenis op hen sprak;
en zij verlieten Hem
en gingen weg.

De belastingpenning:

- 13 En zij zonden tot Hem eenigen der Farizeërs en der Herodianen,
opdat zij hem in Zijne rede vangen zouden.
- 14 Deze nu kwamen
en zeiden tot Hem:
"Meester,
wij weten dat Gij waarachtig zijt,
en naar niemand vraagt;
want Gij ziet den persoon des menschen niet aan,
maar Gij leert den weg Gods in der waarheid:
is het geoorloofd den Keizer schatting te geven of niet?
Zullen wij geven
of niet geven?"
- 15 En Hij wetende hun geveinsdheid,
zeide tot hen:
"Wat verzoekt gij Mij?
Brenge Mij eenen penning,
dat Ik hem zie."
- 16 En zij brachten *eenen*.
En Hij zeide tot hen:
"Wiens is dit beeld
en het opschrift?"
En zij zeiden tot Hem:
"Des Keizers."
- 17 En Jezus antwoordende
zeide tot hen:
"Geef dan de keizer dat des keizers is,
en Gode dat Gods is."
En zij verwonderden zich over Hem.

De vraag naar de opstanding:

- 18 En de Sadduceërs kwamen tot Hem,
welke zeggen dat er geene opstanding is,
en vraagden Hem
zeggende:
- 19 "Meester,
Mozes heeft ons geschreven,
indien iemands broeder sterft
en eene vrouw achterlaat
en geen kinderen nalaat,
dat zijn broeder deszelfs vrouw nemen zal
en zijnen broeder zaad verwekken.
- 20 Er waren nu zeven broeders;
en de eerste nam eene vrouw,
en stervende liet geen zaad na.
- 21 De tweede nam haar óók,
en is gestorven,
en ook deze liet geen zaad na,
en de derde desgelijks;
- 22 en *alle* de zeven namen dezelve,
en lieten geen zaad na.
De laatste van allen is ook de vrouw gestorven.

- 23 In de opstanding dan,
wanneer zij zullen opgestaan zijn,
wiens vrouw zal zij zijn van deze,
want die zeven hebben haar tot eene vrouw gehad."
- 24 En Jezus antwoordende zeide tot hen:
"Dwaalt gij niet,
daarom dat gij de Schriften niet weet
noch de kracht Gods?
- 25 Want als zij uit de dooden zullen opgestaan zijn,
zoo trouwen zij niet,
noch worden ten huwelijk gegeven;
maar zij zijn gelijk Engelen,
die in de hemelen *zijn*.
- 26 Doch aangaande de dooden,
dat zij opgewekt zullen worden,
hebt gij niet gelezen in het boek van Mozes,
hoe God in het doornbosch tot hem gesproken heeft,
zeggende:
'Ik ben de God Abrahams
en de God Isaäks
en de God Jakobs?'
- 27 God is niet een *God* der dooden,
maar een God der levenden.
Gij dwaalt dan zeer."

Het groote gebod:

- 28 En een der Schriftgeleerden,
hoorende dat zij te zamen in woorden waren,
en wetende dat Hij hun wèl geantwoord had,
kwam tot Hem
en vraagde Hem:
"Welk is het eerste gebod van alle?"
- 29 En Jezus antwoordde hem:
"Het eerste van alle de geboden is:
'Hoor Israël,
de Heere, onze God is een éénig Heer';
en 'gij zult den Heere uwen God liefhebben
uit geheel uw hart
en uit geheel uw verstand
en uit geheel uwe kracht.'
Dit is het eerste gebod.
- 31 En het tweede *hieraan* gelijk is dit:
'Gij zult uwen naaste liefhebben als uzelfven.'
Daar is geen ander gebod grooter dan deze."
- 32 En de Schriftgeleerde zeide tot Hem:
"Meester,
gij hebt wèl in waarheid gezegd,
dat er een éénig God is,
en daar is geen ander dan Hij;
en Hem lief te hebben uit geheel het hart
en uit geheel het verstand
en uit geheel de ziel
en uit geheel de kracht
en den naaste lief te hebben als zichzelfven,
is meer dan alle de brandofferen en de slachtofferen."
- 34 En Jezus ziende dat hij verstandiglijk geantwoord had,
zeide tot hem:
"Gij zijt niet ver van het Koninkrijk Gods."

En niemand durfde hem meer vragen.

Davids Zoon en Heer:

- 35 En Jezus antwoordde
en zeide,
leerende in den tempel:
"Hoe zeggen de Schriftgeleerden,
dat de Christus een Zoon Davids is?
36 Want David zelf heeft door den Heiligen Geest gezegd:
'De HEERE heeft gezegd tot mijnen Heere:
"Zit aan Mijne rechterhand,
totdat Ik Uwe vijanden zal gezet hebben tot een voetbank Uwer voeten."
37 David dan zelf noemt hem *zijn* Heer,
en hoe is Hij zijn Zoon?"
En de menigte der schare hoorde Hem gaarne.

Waarschuwing tegen de Schriftgeleerden:

- 38 En Hij zeide tot hen in Zijne leer:
"Wacht u voor de Schriftgeleerden,
die gaarne willen wandelen in lange kleederen
en gegroet zijn op de markten,
39 en de voorgestoelten *hebben* in de Synagogen
en de vooraanzittingen bij de maaltijden,
40 welke de huizen der weduwen opeten,
en *dat* onder den schijn van lang te bidden;
deze zullen zwaarder oordeel ontvangen."

Het penningske der weduwe:

- 41 En Jezus gezeten zijnde tegenover de schatkist,
zag hoe de schare geld wierp in de schatkist;
en vele rijken wierpen veel *daarin*.
42 En daar kwam eene arme weduwe,
die wierp twee kleine *penningen* *daarin*,
hetwelk is een oort.
43 En *Jezus* Zijne discipelen tot Zich geroepen hebbende,
zeide tot hen:
"Voorwaar Ik zeg u,
dat deze arme weduwe meer ingeworpen heeft dan allen,
die in de schatkist geworpen hebben;
44 want zij allen hebben van hunnen overvloed *daarin* geworpen,
maar *déze* heeft van haar gebrek al wat zij had *daarin* geworpen,
hare ganschen leeftocht."

13

Jeruzalems einde:

- 1 En als Hij uit den tempel ging,
zeide een van Zijne discipelen tot Hem:
"Meester,
zie,
hoedanige steenen
en hoedanige gebouwen!"
2 En Jezus antwoordende
zeide tot hen:
"Ziet gij deze groote gebouwen?
Daar zal niet *een* steen op *den anderen* steen gelaten worden,
die niet afgebroken zal worden."
3 En als Hij gezeten was op den Olijfberg,

- tegen den tempel over,
vraagden Hem Petrus
en Jacobus
en Johannes
en Andréas alleen:
- 4 "Zeg ons,
wanneer zullen deze dingen zijn?
En welk is het teeken,
wanneer deze dingen alle voleindigd zullen worden?"
- 5 En Jezus hun antwoordende,
begon te zeggen:
"Ziet toe dat u niemand verleide;
- 6 want velen zullen komen onder Mijnen Naam,
zeggende:
'Ik ben *de Christus*,'
en zullen velen verleiden.
- 7 En wanneer gij zult hooren van oorlogen
en geruchten van oorlogen,
zoo wordt niet verschrikt;
want *dit* moet geschieden,
maar nog is het einde niet.
- 8 Want *het ééne* volk zal tegen *het andere* volk opstaan
en *het ééne* koninkrijk tegen *het andere* koninkrijk;
en daar zullen aardbevingen zijn in verscheidene plaatsen,
en daar zullen hongersnooden wezen en beroerten.
Deze dingen zijn *maar* een beginsel der smarten.
- 9 Maar ziet gij voor uzelve toe;
want zij zullen u overleveren in de raadsvergaderingen
en in de Synagogen;
gij zult geslagen worden,
en voor stadhouders en koningen zult gij gesteld worden
om Mijnentwille,
hun tot een getuigenis.
- 10 En het Evangelie moet eerst gepredikt worden onder alle de volken.
- 11 Doch wanneer zij u leiden zullen
om u over te leveren,
zoo zijt te voren niet bezorgd wat gij spreken zult,
en bedenkt het niet,
maar zoo wat in die ure gegeven zal worden,
dàt spreekt:
want gij zijt het niet die spreekt,
maar de Heilige Geest.
- 12 En *de ééne* broeder zal *den anderen* broeder overleveren tot den dood,
en de vader het kind;
en de kinderen zullen opstaan tegen de ouders,
en zullen ze dooden.
- 13 En gij zult gehaat worden van allen om Mijns Naams wille;
maar wie volharden zal tot het einde,
die zal zalig worden.
- 14 Wanneer gij dan zult zien den gruwel der verwoesting,
waarvan door den profeet Daniël gesproken is,
staande waar het niet behoort,
(wie het leest,
die merke daarop),
alsdan die in Judéa zijn,
dat zij vlieden op de bergen;
en die op het dak is,
- 15 kome niet af in het huis

- 16 en ga niet in om iets uit zijn huis weg te nemen;
en die op den akker is,
keere niet weder terug om zijn kleed te nemen.
- 17 Maar wee den bevruchten en den zoogenden *vrouwen* in die dagen.
- 18 Doch bidt,
dat uwe vlucht niet geschiede des winters,
19 want die dagen zullen zulke verdrukking zijn,
welker gelijke niet geweest is van het begin der schepselen,
die God geschapen heeft
tot nu toe,
en ook niet zijn zal.
- 20 En indien de Heere de dagen niet verkort had,
geen vleesch zoude behouden worden;
maar om der uitverkoren wille,
die Hij heeft uitverkoren,
heeft Hij de dagen verkort.
- 21 En alsdan zoo iemand tot ulieden zal zeggen:
'Zie
hier is de Christus,
of zie
hij is dáár',
gelooft het niet.
- 22 Want er zullen valsche Christussen
en valsche profeten opstaan,
en zullen teekenen en wonderen doen
om te verleiden,
indien het mogelijk ware,
ook de uitverkorenen.
- 23 Maar gijlieden,
zie toe:
zie,
ik heb u alles voorzegd.

De wederkomst:

- 24 Maar in die dagen,
na die verdrukking,
zal de zon verduisterd worden
en de maan zal haar schijnsel niet geven,
25 en de sterren des hemels zullen daaruit vallen,
en de krachten, die in de hemelen *zijn*, zullen bewogen worden.
- 26 En alsdan zullen zij den Zoon des menschen zien,
komende in de wolken
met groote kracht en heerlijkheid.
- 27 En alsdan zal Hij Zijne Engelen uitzenden,
en zal Zijne uitverkorenen bijéénvergaderen uit de vier winden,
van het uiterste der aarde tot het uiterste des hemels.
- 28 En leert van den vijgeboom deze gelijkenis:
wanneer nu zijn tak teer wordt
en de bladeren uitspruiten,
zoo weet gij dat de zomer nabij is:
29 alzoo ook gij,
wanneer gij deze dingen zult zien geschieden,
zoo weet dat *het* nabij voor de deur is.
- 30 Voorwaar ik zeg u,
dat dit geslacht niet zal voorbijgaan,
totdat alle deze dingen zullen geschied zijn.
- 31 De hemel en de aarde zullen voorbijgaan,
maar Mijne woorden zullen geenszins voorbijgaan.

32 Maar van dien dag en die ure weet niemand,
noch de Engelen,
die in den hemel zijn,
noch de Zoon,
dan de Vader.

De wakende dienstknechten:

33 Ziet toe,
waakt
en bidt,
want gij weet niet wanneer de tijd is.
34 Gelijk een mensch buitenlands reizende zijn huis verliet,
en zijne dienstknechten macht gaf
en elk zijn werk,
en den deurwachter gebod dat hij zoude waken:
35 zoo waakt dan,
want gij weet niet,
wanneer de heer des huizes komen zal,
des avonds laat,
of te middernacht,
of met het hanengekraai,
of in den morgenstond,
36 opdat hij niet onvoorziens kome
en u slapende vinde.
37 En hetgeen ik u zeg,
dat zegge ik u allen:
Waakt."

14

De zalving en het verraad:

1 En het Pascha en *het feest* der ongehevelde brooden was na twee dagen;
en de Overpriesters en de Schriftgeleerden zochten,
hoe zij hem met listigheid vangen en dooden zouden.
2 Maar zij zeiden:
"Niet op het feest,
opdat niet misschien oproer onder het volk worde."
3 En als hij te Bethanië was in het huis van Simon den melaatsche,
daar hij aan *tafel* zat,
kwam eene vrouw hebbende een albasten flesch
met zalf van onvervalschte nardus
van grooten prijs;
en de albasten flesch gebroken hebbende,
goot die op zijn hoofd.
4 En daar waren sommigen,
die dat zeer kwalijk namen bij zichzelve,
en zeiden:
"Waartoe is dit verlies der zalf geschied?
5 Want dezelve had kunnen boven de driehonderd penningen verkocht
en *die* den armen gegeven worden";
en zij vergrimden tegen haar.
6 Maar Jezus zeide:
"Laat af van haar;
wat doet gij haar moeite aan?
Zij heeft een goed werk aan Mij gewrocht.
7 Want de armen hebt gij altijd met u,
en wanneer gij wilt,
kunt gij hun weldoen;

- 8 maar Mij hebt gij niet altijd.
Zij heeft gedaan 't geen zij konde;
zij is voorgekomen om Mijn lichaam te zalven
tot eene voorbereiding ter begrafenis.
- 9 Voorwaar zeg Ik u,
alwaar dit Evangelie gepredikt zal worden in de geheele wereld,
daar zal ook tot hare gedachtenis gesproken worden
van 't geen zij gedaan heeft."
- 10 En Judas Iskariot,
een van de twaalve,
ging henen tot de Overpriesters,
opdat hij Hem zoude overleveren.
- 11 En zij *dat* hoorende waren verblijd
en beloofden hem geld te geven;
en hij zocht, hoe hij hem bekwaamlijk zoude overleveren.

De voorbereiding voor den paaschmaaltijd:

- 12 En op den eersten dag der ongehevelde *brooden*,
wanneer zij het Pascha slachtten,
zeiden Zijne discipelen tot Hem:
"Waar wilt gij dat wij henengaan
en bereiden,
dat Gij het Pascha eet?"
- 13 En Hij zond twee van Zijne discipelen uit
en zeide tot hen:
"Gaat henen in de stad,
en u zal een mensch ontmoeten,
dragende eene kruik water:
volgt dien;
- 14 en zoo waar hij ingaat,
zegt tot den heer des huizes:
'De Meester zegt:
"Waar is de eetzaal,
daar Ik het Pascha met Mijne discipelen eten zal?"
- 15 En hij zal u wijzen eene groote opperzaal,
toegerust
en gereed:
bereidt het ons aldaar."
- 16 En Zijne discipelen gingen uit
en kwamen in de stad,
en vonden het gelijk Hij hun gezegd had
en bereidden het Pascha.

De ontmaskering van Judas:

- 17 En als het avond geworden was,
kwam Hij met de twaalve.
- 18 En als zij aanzaten
en aten,
zeide Jezus:
"Voorwaar Ik zeg u
dat een van u, die met Mij eet,
Mij zal verraden."
- 19 En zij begonnen bedroefd te worden
en de één na den ander tot Hem te zeggen:
"Ben ik 't?"
en een ander:
"Ben ik 't?"
- 20 Maar Hij antwoordde

- en zeide tot hen:
" 't Is een uit de twaalve,
die met Mij in den schotel indoopt.
21 De Zoon des menschen gaat wel henen gelijk van Hem geschreven is,
maar wee dien mensch,
door welken de Zoon des menschen verraden wordt:
het ware hem goed,
zoo die mensch niet geboren ware geweest."

De instelling van het Avondmaal:

- 22 En als zij aten nam Jezus brood,
en als Hij gezegend had
brak Hij het
en gaf het hun
en zeide:
"Neemt,
eet,
dat is Mijn Lichaam."
23 En Hij nam den drinkbeker,
en gedankt hebbende
gaf hun *dien*,
en zij dronken allen uit denzelven.
24 En Hij zeide tot hen:
"Dat is Mijn bloed,
het *bloed* des nieuwen Testaments,
hetwelk voor velen vergoten wordt.
25 Voorwaar Ik zeg u,
dat Ik niet meer zal drinken van de vrucht des wijnstoks
tot op dien dag,
wanneer Ik dezelve nieuw zal drinken in het Koninkrijk Gods."

Petrus' verloochening voorspeld:

- 26 En als zij den lofzang gezongen hadden,
gingen zij uit naar den Olijfberg.
27 En Jezus zeide tot hen:
"Gij zult allen aan Mij geërgerd worden;
want daar is geschreven:
'Ik zal den Herder slaan
en de schapen zullen verstrooid worden.'
28 Maar nadat ik zal opgestaan zijn,
zal Ik u voorgaan naar Galiléa."
29 En Petrus zeide tot Hem:
"Ofschoon zij allen geërgerd wierden,
zoo zal ik toch niet *geërgerd worden*."
30 En Jezus zeide tot hem:
"Voorwaar Ik zeg u,
dat heden in dezen nacht,
eer de haan tweemaal gekraaid zal hebben,
gij mij driemaal zult verloochenen."
31 Maar hij zeide nog des te meer:
"Al moest ik met U sterven,
zoo zal ik U geenszins verloochenen."
En insgelijks zeiden *zij* ook allen.

De gebedsstrijd in Gethsémané:

- 32 En zij kwamen in eene plaats,
welker naam was Gethsémané,
en Hij zeide tot Zijne discipelen:

"Zit hier neder,
totdat Ik gebeden zal hebben."
33 En Hij nam met zich Petrus
en Jacobus
en Johannes,
en begon verbaasd
en zeer beangst te worden,
34 en zeide tot hen:
"Mijne ziel is geheel bedroefd tot den dood toe:
blijft hier
en waakt."
35 En een weinig voortgegaan zijnde
viel Hij op de aarde,
en bad,
zoo het mogelijk ware,
dat die ure van Hem voorbijging.
36 En Hij zeide:
"Abba, Vader, alle dingen zijn U mogelijk:
neem dezen drinkbeker van Mij weg;
doch niet wat Ik wil,
maar wat gij *wilt*."
37 En Hij kwam
en vond hen slapende,
en zeide tot Petrus:
"Simon, slaapt gij?
Kunt gij niet één uur waken?
38 Waakt en bidt,
opdat gij niet in verzoeking komt:
de geest *is* wel gewillig,
maar het vleesch *is* zwak."
39 En wederom henengegaan zijnde,
bad Hij,
sprekende dezelfde woorden.
40 En wedergekeerd zijnde,
vond Hij ze wederom slapende,
want hunne oogen waren bezwaard;
en zij wisten niet wat zij Hem antwoorden zouden.
41 En Hij kwam ten derden male
en zeide tot hen:
"Slaapt *nu* voort
en rust.
Het is genoeg,
de ure is gekomen;
zie,
de Zoon des menschen wordt overgeleverd
in de handen der zondaren.
42 Staat op,
laat ons gaan:
zie,
die Mij verraadt, is nabij."

De gevangenneming:

43 En terstond als Hij nog sprak,
kwam Judas aan,
die een was van de twaalve,
en met hem eene groote schare
met zwaarden en stokken,
gezonden van de Overpriesters en de Schriftgeleerden en Ouderlingen.

44 En die Hem verried,
had hun een gemeen teeken gegeven,
zeggende:
"Dien ik kussen zal,
die is het:
grijpt Hem
en leidt Hem zekerlijk henen."
45 En als hij gekomen was,
ging hij terstond tot Hem,
en zeide:
"Rabbi,
Rabbi,"
en kuste Hem;
46 en zij sloegen hunne handen aan Hem
en grepen Hem.
47 En een dergenen,
die daarbij stonden,
het zwaard trekkende,
sloeg den dienstknecht des Hoogepriesters
en hieuw hem zijn oor af.
48 En Jezus antwoordende
zeide tot hen:
"Zijt gij uitgegaan met zwaarden en stokken
als tegen eene moordenaar om Mij te vangen?
49 Dagelijks was Ik bij ulieden in den tempel leerende
en gij hebt Mij niet gegrepen;
maar *dit geschiedt*, opdat de Schriften vervuld zouden worden."
50 En zij Hem verlatende zijn allen gevloten.
51 En een zeker jongeling volgde Hem,
hebbende een lijnwaad omgedaan over het naakte *lijf*,
en de jongelingen grepen hem;
52 en hij het lijnwaad verlatende
is naakt van hen gevloten.

Voor den Hoogen Raad:

53 En zij leidden Jezus henen tot den Hoogepriester,
en bij Hem vergaderden alle de Overpriesters
en de Ouderlingen
en de Schriftgeleerden.
54 En Petrus volgde Hem van verre
tot binnen in de zaal des Hoogepriesters,
en hij was medezittende met de dienaren
en zich warmende bij het vuur.
55 En de Overpriesters en de geheele Raad zochten getuigenis tegen Jezus
om Hem te dooden,
en vonden niet;
56 want velen getuigden valschelijk tegen Hem,
en de getuigenissen waren niet eenparig.
57 En eenigen opstaande getuigden valschelijk tegen Hem,
zeggende:
58 "Wij hebben Hem hooren zeggen:
'Ik zal dezen tempel,
die met handen gemaakt is, afbreken,
en in drie dagen eenen anderen,
zonder handen gemaakt, bouwen.'"
59 En ook alzóó was hunne getuigenis niet eenparig.
60 En de Hoogepriester in 't midden opstaande,
vraagde Jezus,

zeggende:
"Antwoordt gij niets?
Wat getuigen dezen tegen u?"
61 Maar Hij zweeg stil
en antwoordde niets.
Wederom vraagde Hem de Hoogepriester
en zeide tot Hem:
"Zijt gij de Christus,
de Zoon des Gezegenden Gods?"
62 En Jezus zeide:
"Ik ben 't;
en gijlieden zult den Zoon des menschen zien zitten
ter rechterhand der kracht Gods,
en komen met de wolken des hemels."
63 En de Hoogepriester verscheurende zijne kleederen,
zeide:
"Wat hebben wij nog getuigen van noode?
64 Gij hebt de Godslastering gehoord:
wat dunkt ulieden?"
En zij allen veroordeelden Hem des doods schuldig te zijn.
65 En sommigen begonnen Hem te bespuwen
en Zijn aangezicht te bedekken
en met vuisten te slaan
en tot Hem te zeggen:
"Profeteer";
en de dienaars gaven Hem kinnebakslagen.

De verloochening van Petrus:

66 En als Petrus beneden in de zaal was,
kwam eene van de dienstmaagden des Hoogepriesters;
67 en ziende Petrus zich warmende,
zag zij hem aan,
en zeide:
"Ook gij waart met Jezus den Nazarener."
68 Maar hij heeft het geloochend,
zeggende:
"Ik ken *hem* niet
en ik weet niet wat gij zegt."
En hij ging buiten in de voorzaal,
en de haan kraaide.
69 En de dienstmaagd hem wederom ziende,
begon te zeggen tot degenen,
die daarbij stonden:
"Deze is één van die."
70 Maar hij loochende het wederom.
En een weinig daarna die daarbij stonden,
zeiden wederom tot Petrus:
"Waarlijk
gij zijt één van die;
want gij zijt óók een Galileër
en uwe spraak gelijkt."
71 En hij begon *zich zelven* te vervloeken,
en te zweren:
"Ik ken dezen mensch niet,
dien gij zegt."
72 En de haan kraaide de tweede maal;
en Petrus werd indachtig het woord,
hetwelk Jezus tot hem gezegd had:

"Eer de haan tweemaal gekraaid zal hebben,
zult gij Mij driemaal verloochenen."
En hij *zich* vandaar makende, weende.

15

Voor Pilatus:

- 1 En terstond des morgens vroeg
hielden de Overpriesters te zamen raad
met de Ouderlingen
en de Schriftgeleerden,
en den geheelen Raad;
en Jezus gebonden hebbende,
brachten zij *hem* henen
en gaven *hem* aan Pilatus over.
- 2 En Pilatus vraagde Hem:
"Zijt Gij de Koning der Joden?"
En Hij antwoordende,
zeide tot hem:
"Gij zegt het."
- 3 En de Overpriesters beschuldigden Hem van vele *zaken*,
maar Hij antwoordde niets.
- 4 En Pilatus vraagde Hem wederom,
zeggende:
"Antwoordt Gij niets?
Zie hoevele *zaken* zij tegen u getuigen."
En Jezus heeft niets meer geantwoord,
zoodat Pilatus zich verwonderde.
- 6 En op het feest liet hij hun eenen gevangene los,
wien zij ook begeerden.
- 7 En daar was een,
genaamd Barabbas,
gevangen met *andere* mede-oproermakers,
die in het oproer een doodslag gedaan had.
- 8 En de schare riep uit
en begon te begeeren,
dat hij deed, gelijk hij hun altijd gedaan had.
- 9 En Pilatus antwoordde hun,
zeggende:
"Wilt gij dat ik u den Koning der Joden loslate?"
10 Want hij wist,
dat Hem de Overpriesters door nijd overgeleverd hadden.
- 11 Maar de Overpriesters bewogen de schare,
dat hij hun liever Barabbas zoude loslaten.
- 12 En Pilatus antwoordende
zeide wederom tot hen:
"Wat wilt gij dan,
dat ik *met Hèm* doen zal,
dien gij een Koning der Joden noemt?"
- 13 En zij riepen wederom:
"Kruis hem."
- 14 Doch Pilatus zeide tot hen:
"Wat heeft Hij dan kwaads gedaan?"
En zij zeiden te meer:
"Kruis Hem."
- 15 Pilatus nu willende de schare ter wille zijn,
heeft Barabbas losgelaten,
en gaf Jezus over,

als hij Hem gegeeseld had,
om gekruist te worden.

Bespot en weggeleid:

- 16 En de krijgsknechten leidden Hem binnen in de zaal,
welke is het Rechthuis,
en riepen de gansche bende te zamen;
- 17 en deden Hem eenen purperen mantel aan,
en eene doornenkroon gevlochten hebbende,
zettekden Hem die op;
- 18 en begonnen Hem te groeten,
zeggende: "Wees gegroet *gij* Koning der Joden";
- 19 en sloegen Zijn hoofd met eenen rietstok
en bespuwden Hem
en vallende op de knieën aanbaden Hem.
- 20 En als zij Hem bespot hadden,
deden zij Hem den purperen mantel af
en deden Hem Zijne eigene kleederen aan
en leidden Hem uit
om Hem te kruisigen.
- 21 En zij dwongen eenen Simon van Cyrene,
die *daar* voorbijging,
komende van den akker,
den vader van Alexander en Rufus,
dat hij Zijn kruis droeg.

Aan het kruis:

- 22 En zij brachten Hem tot de plaats Golgotha,
't welk is overgezet zijnde Hoofdschedelplaats.
- 23 En zij gaven Hem gemirreden wijn te drinken;
maar Hij nam *dien* niet.
- 24 En als zij Hem gekruisigd hadden,
verdeelden zij Zijne kleederen,
werpende het lot over dezelve,
wat een iegelijk wegnemen zoude.
- 25 En het was de derde ure,
en zij kruisigden Hem.
- 26 En het opschrift Zijner beschuldiging was boven Hem geschreven:
"DE KONING DER JODEN."
- 27 En zij kruisigden met Hem twee moordenaars,
éénen aan Zijne rechter-
en éénen aan Zijne linker-*zijde*.
- 28 En de Schrift is vervuld geworden,
die daar zegt:
"En Hij is met de misdadigers gerekend."
- 29 En die voorbijgingen,
lasterden Hem,
schuddende hunne hoofden,
en zeggende:
"Ha,
Gij die den tempel afbreekt
en in drie dagen opbouwt,
30 behoud Uzelven
en kom af van het kruis."
- 31 En insgelijks ook de Overpriesters
met de Schriftgeleerden zeiden tot elkander
al spottende:
"Hij heeft anderen verlost,

- 32 Zichzelven kan Hij niet verlossen;
de Christus, de Koning Israëls, kome nu af van het kruis,
opdat wij het zien
en gelooven mogen."
Ook die met Hem gekruist waren smaadden Hem.
- 33 En als de zesde ure gekomen was,
werd er duisternis over de geheele aarde,
tot de negende ure toe.
- 34 En ter negende ure riep Jezus met groote stem,
zeggende:
"ELOÏ, ELOÏ, LAMA SABACHTANI",
't welk is overgezet zijnde:
"Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten!"
- 35 En sommigen van hen die daarbij stonden,
dit hoorende,
zeiden:
"Zie,
Hij roept Elía."
36 En er liep een
en vulde eene spons met edik
en stak ze op eenen rietstok
en gaf Hem te drinken,
zeggende:
"Houdt stil,
laat ons zien of Elía komt
om Hem af te nemen."
- 37 En Jezus eene groote stem van Zich gegeven hebbende,
gaf den geest.
- 38 En het voorhangsel des tempels scheurde in tweeën
van boven tot beneden.
- 39 En de hoofdman over honderd,
die daarbij tegenover Hem stond,
ziende dat Hij alzoo roepende den geest gegeven had,
zeide:
"Waarlijk
deze mensch was Gods Zoon."
- 40 En daar waren ook vrouwen van verre *dit* aanschouwende,
onder welke ook was Maria Magdalena,
en Maria de moeder van Jacobus den kleine
en van Joses,
en Salome,
- 41 welke ook toen Hij in Galiléa was,
Hem waren gevolgd,
en Hem gediend hadden,
en vele andere *vrouwen*,
die met Hem naar Jeruzalem opgekomen waren.

De begrafenis:

- 42 En als het nu avond was geworden,
dewijl het de voorbereiding was,
welke is de vóórsabbat,
- 43 kwam Jozef,
die van Arimathéa was,
een achtbaar Raadsheer,
die ook zelf het Koninkrijk Gods was verwachtende,
en zich verstoutende
ging hij in tot Pilatus
en begeerde het lichaam van Jezus.

44 En Pilatus verwonderde zich,
dat Hij alreede gestorven was,
en den hoofdman over honderd tot zich geroepen hebbende,
vraagde hem of hij lang gestorven was;
45 en als hij 't van den hoofdman over honderd verstaan had,
schonk hij Jozef het lichaam.
46 En hij kocht fijn lijnwaad,
en Hem afgenomen hebbende,
wond Hem in dat fijne lijnwaad,
en leide Hem in een graf,
hetwelk uit een steenrots gehouwen was,
en Hij wentelde eenen steen tegen de deur des graf.
47 En Maria Magdalena,
en Maria *de moeder* van Joses,
aanschouwden,
waar Hij gelegd werd.

16

De opstanding en de verschijning aan de vrouwen:

1 En als de sabbat voorbijgegaan was,
hadden Maria Magdalena,
en Maria *de moeder* van Jacobus,
en Salome specerijen gekocht,
opdat zij kwamen
en Hem zalfden.
2 En zeer vroeg op den eersten *dag* der week
kwamen zij tot het graf,
als de zon opging,
3 en zeiden tot elkander:
"Wie zal ons den steen van de deur des graf afwentelen?"
4 En opziende zagen zij,
dat de steen afgewenteld was,
want hij was zeer groot.
5 En in het graf ingegaan zijnde,
zagen zij eenen jongeling zittende ter rechterzijde,
bekleed met een wit lang kleed,
en werden verbaasd.
6 Maar hij zeide tot haar:
"Zijt niet verbaasd.
Gij zoekt Jezus den Nazarener,
Die gekruist was:
Hij is opgestaan,
Hij is hier niet;
zie,
de plaats waar zij Hem gelegd hadden.
7 Doch gaat henen,
zegt Zijne discipelen en Petrus,
dat Hij u voorgaat naar Galiléa:
aldaar zult gij Hem zien,
gelijk Hij ulieden gezegd heeft."
8 En zij haastelijk uitgegaan zijnde,
vloden van het graf,
en beving en ontzetting had haar bevangen;
en zij zeiden niemand iets,
want zij waren bevreesd.

Andere verschijningen:

- 9 [En als *Jezus* opgestaan was 's morgens vroeg
op den eersten *dag* der week,
verscheen Hij eerst aan Maria Magdalena,
uit welke Hij zeven duivelen uitgeworpen had.
- 10 Deze henengaande boodschapte het dengenen,
die met Hem geweest waren,
welke treurden en weenden.
- 11 En als deze hoorden,
dat Hij leefde
en van haar gezien was,
geloofden zij het niet.
- 12 En na dezen is Hij geopenbaard in eene andere gedaante
aan twee van hen,
daar zij wandelden
en in het veld gingen.
- 13 Deze ook henengaande
boodschapten het den anderen,
maar zij geloofden ook die niet.
- 14 Daarna is Hij geopenbaard aan de elve
daar zij aanzaten,
en verweet *hun* hunne ongeloovigheid
en hardigheid der harten,
omdat zij niet geloofd hadden,
degenen, die Hem gezien hadden,
nadat Hij opgestaan was.
- 15 En Hij zeide tot hen:
"Gaat henen in de geheele wereld,
predikt het Evangelie allen creaturen.
- 16 Die geloofd zal hebben
en gedoopt zal zijn, zal zalig worden;
maar die niet zal geloofd hebben, zal verdoemd worden.
- 17 En degenen, die geloofd zullen hebben,
zullen deze teekenen volgen;
in Mijnen Naam zullen zij duivelen uitwerpen;
met nieuwe tongen zullen zij spreken;
- 18 slangen zullen zij opnemen;
en al is het dat zij iets doodelijks zullen drinken,
dat zal hun niet schaden;
op zieken zullen zij de handen leggen
en zij zullen gezond worden."
- 19 De Heere dan,
nadat Hij tot hen gesproken had,
is opgenomen in den hemel
en is gezeten aan de rechterhand Gods.
- 20 En zij uitgegaan zijnde
predikten overal,
en de Heere wrocht mede
en bevestigde het woord door teekenen,
die daarop volgden.]